

Suomen Keskustanuoret ry.

Poliittiset aloitteet

Vastaukset hyväksytty liittokokouksessa 18.11.2018

Sisällysluettelo

1. Kainuun Keskustanuoret: Moottoriturheilun hyvitettävä hiihijalanjätkensä
2. Kainuun Keskustanuoret: Nuorisovaltuustoille varmistettava edustusoikey kunnan päätöksentekoeleimiin
3. Kainuun Keskustanuoret: Tiet kuntoon! -aloitteen paluu
4. Kainuun Keskustanuoret: Sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunta SAMU:lle lisää taloudellisia resursseja valitusten käsittelyyn
5. Etelä-Savon Keskustanuoret: Muovinkeräystä tehostettava
6. Uudenmaan Keskustanuoret: Muovinkeräysastiat pakollisiksi yli 50 talouden taloyhtiöissä
7. Etelä-Savon Keskustanuoret: Mehupullot pantillisiksi
8. Etelä-Savon Keskustanuoret: Yleiset alkometrit kuntiin
9. Etelä-Pohjanmaan Keskustanuoret: Perintöverosta luovuttava
10. Etelä-Savon Keskustanuoret: Perintöveron alarajaa nostettava
11. Etelä-Savon Keskustanuoret: Liikenne päästöttömäksi 2030 . jokaiselle oma suomenhevonen
12. Etelä-Savon Keskustanuoret: Yöjuna Helsingistä Savon radan kautta Lappiin
13. Etelä-Savon Keskustanuoret: Kehitysyhteistyön määräraha nostettava 0,7 prosenttiin bruttokansantulosta
14. Pirkanmaan Keskustanuoret: Kehitysapuraha nostettava 1 prosenttiin bruttokansantuotteesta seuraavan 4 vuoden aikana
15. Etelä-Savon Keskustanuoret: Kohti tasa-arvoisempaa Suomea: Case kuukautiset
16. Pirkanmaan Keskustanuoret: Itsevaltiaat palautettava Yleisradion ohjelmistoon!
17. Pirkanmaan Keskustanuoret: Kaikki ei-biohajoavat tuotepakkaukset pantillisiksi
18. Pirkanmaan Keskustanuoret: Kannabiksen käytön laillistaminen
19. Pirkanmaan Keskustanuoret: Suomessa toimivien kv-järjestöiden rahoitus nostettava takaisin vuoden 2015 tasolle
20. Pirkanmaan Keskustanuoret: Pohjoismainen liittovaltio
21. Pirkanmaan Keskustanuoret: Rauhanjärjestöjen rahoitus turvattava
22. Pirkanmaan Keskustanuoret: Rauhanjärjestöt mukaan kansalaispalveluksen valmisteluun
23. Pirkanmaan Keskustanuoret: Uskonnonopetus korvattava filosofian tai sekularismin opetuksella
24. Pirkanmaan Keskustanuoret: YK:n turvallisuusneuvostoa kehitettävä!
25. Pirkanmaan Keskustanuoret: Suomeen on luotava kolmen maakunnan metropolialue
26. Pohjois-Pohjanmaan Keskustanuoret: Perheiden tukipalvelut kuntoon!
27. Pohjois-Pohjanmaan Keskustanuoret: Ravintoloiden ilmoitettava selkeästi lihan alkuperämaa
28. Pohjois-Pohjanmaan Keskustanuoret: Romutuspalkkiolla eroon epäterveellisistä kiinteistöistä
29. Pohjois-Pohjanmaan Keskustanuoret: Suomeen säädettävä sementtivero!
30. Oulun Keskustanuoret: Viherkatoista monen suomalaisen kaupungin pelastus
31. Oulun Keskustanuoret: Viherkerroin otettava käyttöön kaikissa kunnissa
32. Kallion Keskustanuoret: Jätteen loppusijoittaminen taivaalle lopetettava

33. Varsinais-Suomen Keskustanuoret: Uraaniydinvoimasta toriumydinvoimaan
34. Etelä-Pohjanmaan Keskustanuoret: Luomutuotannon erityistuista luovuttava
35. Etelä-Pohjanmaan Keskustanuoret: Sokerin haittaveron palautettava
36. Etelä-Pohjanmaan Keskustanuoret: Tuloverolle katto
37. Etelä-Pohjanmaan Keskustanuoret: Työmarkkinajärjestöjen verovapaudesta luovuttava
38. Peräseinäjoen Keskustanuoret: Mammutti Suomen luontoon
39. Etelä-Pohjanmaan Keskustanuoret: Nopeusrajoitukset ylös!
40. Etelä-Pohjanmaan Keskustanuoret: Eroon biokaasun byrokratiasta!
41. Etelä-Pohjanmaan Keskustanuoret: Ei lisähakkuita ilman lisärahaa Metsoon!
42. Etelä-Pohjanmaan Keskustanuoret: Ruokavirasto aidosti Seinäjoelle
43. Keski-Suomen Keskustanuoret: Keskustan nostettava kv-profiiliaan
44. Kainuun Keskustanuoret: Yliopisto Kainuuseen!
45. Kainuun Keskustanuoret: Metsänhoito toteutettava alueittain
46. Kainuun Keskustanuoret: Samat sähkönsiirtohinnat koko Suomeen!
47. Kainuun Keskustanuoret: Autojen romutuspalkkion maksamista jatkettava
48. Kainuun Keskustanuoret: Lääkejäämät hoitoon
49. Kymenlaakson Keskustanuoret: Suomen liityttävä Natoon
50. Kymenlaakson Keskustanuoret: Turpeen käytöstä energiantuotannossa tulee luopua
51. Helsingin Keskustanuoret: Ohjaamoihin matalan kynnyksen mielenterveyspalveluita
52. Helsingin Keskustanuoret: Suomen päästöt kuriin ruokatottumuksia muuttamalla
53. Helsingin Keskustanuoret: Lisää seuratuksia
54. Helsingin Keskustanuoret: Kestävän kehityksen tuoteleima
55. Helsingin Keskustanuoret: Opiskelijoiden rahallista toimeentuloa parannettava
56. Keski-Pohjanmaan Keskustanuoret: Maa- tai kallioliämpö pakolliseksi uusille asuinalueille
57. Keski-Pohjanmaan Keskustanuoret: Varaamattomien puutakkojen rakentaminen kiellättävä
58. Keski-Pohjanmaan Keskustanuoret: Öljyntorjuntakapasiteettia nostettava maailman vesillä
59. Keski-Pohjanmaan Keskustanuoret: Maakunnille verotusoikeus budjettimallin rinnalle
60. Keski-Pohjanmaan Keskustanuoret: Älylaitteiden vaikutusta lasten kehitykseen tutkittava enemmän
61. Varsinais-Suomen Keskustanuoret: BKT:n rinnalle vahvemmin HDI
62. Varsinais-Suomen Keskustanuoret: VT 9 kärkiteemojen joukkoon Keskustanuorten ja Suomen Keskustan liikennepolitiikassa
63. Varsinais-Suomen Keskustanuoret: Opetussuunnitelma ajan tasalle . taloustiede ja filosofia peruskouluun
64. Pohjois-Karjalan Keskustanuoret: EU-jäsenmaiden tehtävä yhteisiä materiaalihankintoja puolustuksen saralla
65. Pohjois-Savon Keskustanuoret: Suomalaisten lihankulutusta vähennettävä
66. Lapin Keskustanuoret: Hirvenmetsästyksen pyyntilupia myönnettävä pienemmille metsästysalueille
67. Lapin Keskustanuoret: Alueellistaminen keskiöön
68. Lapin Keskustanuoret: Kevythenkilöautojen nopeusrajoitusta nostettava

1. Kainuun Keskustanuoret: Moottoriurheilun hyvitetävä hiilijalanjälkensä

Kainuun Keskustanuoret vaatii moottoriurheilun hyvittävän hiilijalanjälkensä. Polttomoottorista vapautuu käytössä hiilidioksidia, joka on yksi pahimmista kasvihuonekaasuista.

Kainuun Keskustanuoret ymmärtää kyllä, että moottoriurheilulla on arvoa yksityishenkilöille ja että kisoilla on esimerkiksi aluetaloudellisia vaikutuksia, mutta turha ajaminen rasittaa ilmastoa. Siksi moottoriurheilun hiilijalanjälkeä on hyvitetävä. Hyvitystavoiksi lajiliitoilta ja talleilta kävisi esimerkiksi puiden istutus tai muu hiiltä sitova toiminta. Muita tapoja voisi olla uusiutuvien energialähteiden kehittämisen taloudellinen tukeminen sekä siirtyminen biopohjaisiin polttoaineisiin, mikäli sellaista ei ole vielä tehty.

Kainuun Keskustanuoret näkee, että kyseessä olevilla tahoilla olisi syytä kantaa vastuunsa ilmastosta, kuten muidenkin. Moottoriurheilu ei voi olla poikkeus tällä saralla.

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Myös moottoriurheilua harrastavien tulee kantaa vastuu yhteisestä ilmastosta. Keskustanuoret näkee kuitenkin moottoriurheilun arvon laajemmin yhteiskunnalle eikä vain yksityishenkilön ja aluetalouden näkökulmasta. Moni nuori on löytänyt moottoriurheilusta sen lajin, joka saa nuoren liikkumaan ja innostumaan. Moottoriurheilun harrastusmahdollisuus siis osaltaan vähentää nuorten syrjäytymistä ja lisää nuorten liikkumista.

Joissakin moottoriurheilulajeissa on jo kiinnitetty huomiota lajin ympäristöystävällisyyteen. Muun muassa F1 on vuodesta 2009 käynyt läpi useita eri ohjelmia, joilla on vähennetty ympäristövaikutuksia. Esimerkiksi moottoreiden kokoa on pienennetty jolloin polttoaineen kulutus on tippunut kolmanneksella.

2. Kainuun Keskustanuoret: Nuorisovaltuustoille varmistettava edustus oikeus kunnan päätöksentekokoelimiin

Kainuun Keskustanuoret vaatii, että nuorisovaltuustoille ja muille vastaaville vaikuttajaryhmille on turvattava edustus oikeus kunnallisiin päätöksentekokoelimiin, erityisesti lautakuntiin. Vaikka nykyisellään asiasta on säädetty laissa, ei tämä toteudu yhdenvertaisesti jokaisen nuorten vaikuttajaryhmän kohdalla. Edustus oikeudella on myös riskinä jäädä vain nimelliseksi oikeudeksi, eikä todellista vaikuttamismahdollisuutta ole.

Päätöksentekokoelinten tulisi rohkeasti antaa nuorille edustajille vaikuttamismahdollisuuksia ja kuunnella heitä, jotta nuoret kokisivat osallisuutta yhteisöön. Tämän voisi tehdä esimerkiksi lainsäädännöllä, jotta käytänteet kuntien välillä voitaisiin yhdenmukaistaa kerralla.

Nuorkeskustalaisen liikkeen on mahdollistettava kansanvallan toteutuminen myös tältä osin.

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Keskustanuoret pitää äärimmäisen tärkeänä, että nuorten ääni kuuluu myös kunnallisissa päätöksentekoeleimissä. Tähän loistava keino on nuorten edustusoikeudet esimerkiksi kunnan lautakunnissa, valtuustossa ja hallituksessa. Meidän kuitenkin täytyy pitää huoli siitä, että nuorten mielipiteille on annettava arvoa. Täytyy muistaa, että voimme kehittää nuorten kuulemista myös muuten, kuin edustuksellisuuden kautta. Aikuisten on yleensä helpompi jalkautua nuorten rakenteisiin, kuin nuorten aikuisten rakenteisiin. Keskustanuoret korostaa vuoropuhelun ja asenteiden kehittämisen tärkeyttä nuorten osallistamisen ja kuulemisen suhteen.

3. Kainuun Keskustanuoret: Tiet kuntoon! -aloitteen paluu

Keskustanuorten valtuuskunta on keväällä 2018 hyväksynyt Kainuun Keskustanuorten aloitteen teiden kuntoon laittamisesta:

☞ Suomen valtiolla on useita teitä omistuksessaan ja niiden ylläpito on joillakin osuuksilla jäänyt vähäiseksi. Tiet rappeutuvat ja aiheuttavat näin ollen vaaratilanteita niin ajajalle kuin sivullisille. Myös ajoneuvojen kunto on koetuksella näillä tieosuuksilla.

Tällä hetkellä korjaukset kohdistuvat vilkkaille tieosuuksille, mutta syrjäiset tieosuudet on jätetty omaan arvoonsa, vaikka niilläkin liikkuu autoja ja kevyttä liikennettä.

Kainuun Keskustanuoret esittää, että Suomen valtion teiden kuntoon panostetaan enemmän ja kartoitetaan, mitkä tieosuudet vaativat pikaista korjausta. Kainuun Keskustanuoret esittää edelleen, että väliportaata tienhoidosta poistetaan ja tienhoitoon tarkoitettu raha kohdennetaan tienhoitoon, ei kolmansille osapuolille.+

Kainuun Keskustanuoret vaatii, että tämä Keskustanuorten virallinen linja tehdään nyt näkyvämmäksi. Valtio-omisteisten väylien korjausvelkakello tikittää ja tiet ovat räjähtämässä kansalaisten alla. Miksi Keskustanuoret eivät tee asialle mitään?

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Huoli teiden kunnosta on aiheellinen. Useat tiet ovat päässeet todella huonoon kuntoon, mikä vaarantaa niin kuljettajan kuin muutkin tiellä liikkujat. Kuitenkin Suomen valtion teiden korjausvelka on suuri, joka vaikuttaa siihen millä kapasiteetilla teitä voidaan kunnostaa. Yksi keino teiden korjaamiseen olisi se, että korjausurakoiden kokoa pienennettäisiin, jolloin paikallisillakin urakoitsijoilla olisi mahdollista tehdä kilpailukykyisiä tarjouksia teiden kunnostamisesta.

Tulevaisuudessa teiden kunnostamiseen tulee löytää erilaisia rahoituskeinoja nykyisten rinnalle ja tehtävää tulisi tehdä parlamentaarisesti pitemmällä aikajaksolla suunnitellusti, jolloin olisi mahdollista saada Euroopan Unionilta tukea teiden kunnostamisen rahoitukseen.

Keskustanuoret vaativat hallitusta löytämään ratkaisuja korjausvelan lyhentämiseen ja kiinnittämään huomiota myös syrjäseutujen teiden kunnostamiseen.

4. Kainuun Keskustanuoret: Sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunta SAMU:lle lisää taloudellisia resursseja valitusten käsittelyyn

Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta Somla ja työttömyysturvan muutoksenhakulautakunta TTLK yhdistyivät 1.1.2018 sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunta SAMU:ksi. Sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunta käsittelee muun muassa Kansaneläkelaitoksen ja työttömyyskassojen antamista päätöksistä tehdyt valitukset. Lautakunnan toiminnasta säädetään laissa sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunnasta (1299/2006).

Muutoksenhakulautakuntien yhdistämisellä oli tarkoitus vähentää byrokratiaa, tehdä säästöjä sekä nopeuttaa asioiden käsittelyä. Kuitenkaan SAMU ei ole onnistunut toistaiseksi lyhentämään valitusten käsittelyaikaa. Tällä hetkellä valitusten keskimääräinen käsittelyaika on noin 10 kuukautta, mikä on samaa luokkaa aikaisempien muutoksenhakulautakuntien keskimääräisten käsittelyaikojen kanssa.

Kainuun Keskustanuoret vaatii, että Suomen Keskustanuoret alkavat ajamaan sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunta SAMU:lle lisää taloudellisia resursseja sosiaali- ja terveysministeriöltä, jotta valitusten käsittelyaikoja saadaan lyhennettyä mm. palkkaamalla lisää henkilöstöä. On kestävämpää, että Kelan ja työttömyyskassojen antamiin päätöksiin tehtyjen valitusten käsittelyssä kestää niin kauan. Valitusten pitkä käsittelyaika aiheuttaa sosiaali- ja työttömyysturvan piirissä oleville henkilöille kohtuutonta epävarmuutta elämään, kun toimeentulossa voi olla muutenkin tarpeettoman tiukkaa ilman kielteisiä päätöksiä ja niistä seuraavaa valitusrumbaa.

Suomen Keskustanuorten tuleekin huolehtia siitä, että Suomen Keskusta ajaa seuraavan eduskunnan aikana lisää taloudellisia resursseja sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunta SAMU:lle sosiaali- ja terveysministeriöltä, jotta valitusten käsittelyajat saadaan lyhenemään. Sosiaali- ja työttömyysturva-asioiden turvaaminen suomalaisessa yhteiskunnassa kuuluu alkiolaisuuden perintöön, jossa köyhäin asioiden huolehtimista ja edistyksen lipun kantamista ei saa unohtaa.

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Keskustanuoret allekirjoittaa aloitteessa esitetyn huolen muutoksenhakuprosessien kestosta. On ensiarvoisen tärkeää, että virheelliset päätökset saadaan oikaistua mahdollisimman nopeasti, jotta jokainen saa sen sosiaaliturvan, jota tarvitsee ja joka hänelle kuuluu. Resurssit on mitoitettava siten, että jokainen muutoksenhakupyynnö saadaan käsiteltyä ripeästi. Tulevaisuudessa tarve muutoksen hakemiseen vähenee, kun sosiaaliturvaa yksinkertaistetaan perustulon suuntaan.

5. Etelä-Savon Keskustanuoret: Muovinkeräystä tehostettava

Etelä-Savon Keskustanuoret on huolissaan siitä, että suurin osa kotitalouksien muovijätteestä päätyy roskiin. Muovinkeräystä pitäisi tehostaa huomattavasti ja siitä tulisi tehdä kuluttajalle mahdollisimman helppoa. Muovinkeräyspisteen tulisi pääsääntöisesti olla jokaisessa suuremmassa lajittelupisteessä, jotta ihmiset voivat helposti ja vaivattomasti kierrättää muovin. Myös esimerkiksi ruokakauppojen yhteydessä voisi olla keräyspiste. Kun ihmiset käyvät kaupassa, he voisivat samalla kierrättää.

Tällä hetkellä muovin kierrätyspisteitä on todella harvassa ja matka lähimmälle kierrätyspisteelle saattaa olla kymmeniä kilometrejä. Etelä-Savon Keskustanuorten mielestä kierrätys ei saa jäädä kuluttajan harteille valtavana taakkana, vaan kyseessä on asia, johon yhteiskunnan tulisi suoraan vaikuttaa. Jos muovinkeräyspiste ei ole helposti saatavilla, nousee huomattavasti ihmisten kynnys kierrättää.

Etelä-Savon Keskustanuorten mielestä jokaisella ihmisellä tulee olla mahdollisuus kierrättämiseen. Muovin kierrättämisen ympäristöhyödyn kannalta olisi tärkeää, että keräyspiste löytyisi mahdollisimman läheltä. Etelä-Savon Keskustanuoret kannustaakin esimerkiksi kaikkia taloyhtiöitä hankkimaan oman muovinkeräyspisteen.

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Keskustanuoret näkee kiertotalouden ja resurssien tehokkaan käytön olevan välttämätöntä tulevaisuuden maailmassa. Ympäristön kannalta kestävään ja tehokkaaseen järjestelmään on integroitava koko yhteiskunta asuinpaikasta riippumatta.

6. Uudenmaan Keskustanuoret: Muovinkeräysastiat pakollisiksi yli 50 talouden taloyhtiöissä

Uudenmaan Keskustanuoret haluaa vauhdittaa suomalaisten muovinkierrätystä. Tällä hetkellä muovinkeräysastioita on kaupunkialueillakin hyvin vähän, ja vain harva taloyhtiö on tarttunut tilaisuuteen tarjota asukkailleen mahdollisuuden muovin kierrättämiseen. Ensisijainen vaihtoehto muovinkeräysastioiden sijoitukselle on taloyhtiöissä, joiden lajittelupisteisiin asukkaat ovat tottuneet viemään muutkin jätteensä lajiteltuina. Muovin kierrättämisestä on tehtävä mahdollisimman helppoa, jotta suomalaiset oppivat lajittelemaan sen mahdollisimman nopeasti.

Koska keräyspisteitä on yhä harvassa taloyhtiössä, nopein tapa kasvattaa muovinkierrätysastetta ja keräyspisteiden määrää lähellä ihmisiä, olisi muovinkeräysastioiden sijoittaminen kaikkiin yli 50 talouden taloyhtiöihin. Muovinkeräys vähentää merkittävästi sekajätteen määrää, joten kyseessä ei ole kohtuuton kuluerä taloyhtiöille. Uudenmaan Keskustanuoret esittää, että Keskustanuoret ryhtyy aktiivisesti ajamaan muovinkeräyspisteiden määrän lisäämistä.

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Keskustanuoret vaatii muovinkierrätyksen tehostamista kaikkialla Suomessa. Yli 50 talouden taloyhtiö on niin merkittävä yksikkö, että Keskustanuoret näkee vaatimuksen kierrätyspisteveloitteesta perustelluksi.

Katso myös vastaus aloitteeseen 5.

7. Etelä-Savon Keskustanuoret: Mehupullot pantillisiksi

Etelä-Savon Keskustanuoret haluaa muovista, lasista ja alumiinista valmistetut mehupullot pantillisiksi. Pantillisuus kannustaisi kuluttajaa kierrättämään myös mehupullot oikein. Pullojen palautus on suomalaisille tuttua, yksinkertaista ja helppoa, joten sitä kannattaa mahdollisuuksien mukaan ehdottomasti lisätä. Panttijärjestelmä motivoi palauttamaan ja säästää ympäristöä.

Mehupullojen palautuspisteet olisi mahdollista yhdistää helpoimmin jo olemassa oleviin pullonpalautuspisteisiin. Tällöin ihmisille ei myöskään syntyisi ylimääräistä vaivaa, vaan mehupullot voisi palauttaa muiden palautuspullojen yhteydessä. (Aloite 14)

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Suomalainen panttijärjestelmä on kansainvälinen malliesimerkki ja suomalaiset saavatkin onnitella itseään, sillä pantilliset juomapakkaukset palautetaan noin 90-prosenttisesti. Aina on kuitenkin varaa parantaa ja mehupullojen lisääminen panttijärjestelmän piiriin on linjassa sekä lisääntyvän kierrätyksen tarpeen kanssa, että tuoreen Euroopan unionin komission kertakäyttöisten muovituotteiden kieltämisen ehdotuksen kanssa.

Ympäristöministeriön alainen yhteistyöryhmä on laatinut Suomelle muovitiekartan, joka on luovutettu ministeri Tiilikaiselle. Yhtenä toimenpide-ehdotuksena on juurikin panttijärjestelmän laajentaminen, jonka prosessin ministeri on todennut olevan käynnissä.

8. Etelä-Savon Keskustanuoret: Yleiset alkometrit kuntiin

Etelä-Savon Keskustanuoret on huolissaan rattijuopumuksista aiheutuvista haitoista. Rattijuopot vaarantavat liikenteessä oman ja muiden turvallisuuden. Mielestämme rattijuopumuksia tulisi ennaltaehkäistä nykyistä paremmin.

Etelä-Savon Keskustanuoret esittää, että jokaisella paikkakunnalla olisi helposti saavutettavissa olevalla julkisella paikalla yleinen alkometri. Näin ihmiset voisivat varmistaa oman ajokuntonsa puhaltamalla alkometriin. Yhteiskunnassa tulisi vallita ilmapiiri, joka kannustaa ja sallii oman ajokunnan varmistamisen.

Liittokokous ei yhdy aloitteeseen.

Keskustanuoret noudattaa Suomen lainsäädäntöä, joten aloitteen hengessä nähdään moraalinen ristiriita. Jos yksityinen henkilö ei ole varma omasta ajokunnostaan, hänen ei tule silloin lähteä testaamaan omaa ajokuntoaan ratin taakse. Mitä tulee yleisiin alkometreihin, Keskustanuoret

näkee, ettei kunnan lakisääteisiin tehtäviin kuulu toimia yksittäisten kuntalaisten ajokunnon valvojana. Ongelmana nähdään myös yleisten alkometrien sijoittaminen sekä huolehtiminen. Välimatkat julkisten alkometriin ja kuntalaisten välillä saattavat kasvaa kilometreistä kymmeniin kilometreihin. Tällaiset matkat lähtee testaamaan omaa ajokuntoaan nähdään Keskustanuorissa yleisen turvallisuuden kannalta sekä moraalisesti ongelmallisena. Yksittäisten henkilökohtaisten alkometriin ostaminen on nykyisin mahdollista, ja Keskustanuoret kannustaa hankkimaan tällaisen, mikäli se tarpeelliseksi koetaan. Lisäksi rohkaistaan hotelleja ja ravintoloita hankkimaan toimitiloihinsa alkometreja, joita asiakkaat tarpeen vaatiessa voivat käyttää. Lisäksi ravintoloiden ja hotellien olisi hyvä myydä kertakäyttöisiä alkometreitä.

9. Etelä-Pohjanmaan Keskustanuoret: Perintöverosta luovuttava

Etelä-Pohjanmaan Keskustanuoret esittää perintöverosta luopumista. Perintövero on erittäin ongelmallinen verotuksen muoto, sillä se pahimmillaan luo tilanteita, joissa perilliset eivät voi vastaanottaa perintöä, koska heillä ei ole varaa maksaa perinnöstä koituneita veroja. Tavalliselle suomalaiselle voi perintöveron takia tulla perinnöstä tuhansien eurojen menot ja perinnönsaaja saattaa joutua ottamaan lainaa perintöveron maksuun, hyvänä esimerkkinä mikäli perittävä on epälikvidiä omaisuutta, kuten vaikkapa omakotitalo muuttotappiopaikkakunnalla.

Vuonna 2015 perheyriys Harvia jouduttiin myymään sijoittajille korkeiden perintöverojen takia. Tämäntyyppisissä tilanteissa yrityksen tulevaisuus sekä sen luomat työpaikat ovat erittäin riskialttiissa asemassa. Perintöverosta luopumisella helpotettaisiin yritysten sukupolven vaihdosta sekä niiden jatkuvuutta. Perintövero haittaa myös yksittäisten ihmisten omistamista ja näin vaikeuttaa omaisuuden karttumista Suomeen. Perintöverosta luopumisella pystyttäisiin tukemaan yksittäisten ihmisten halua kerryttää omaisuutta ja näin kehittää suomalaisten omistamista.

Keskustan kansanedustaja Antti Kurvinenkin on linjannut, että perintöverosta on luovuttava. Keskustanuorten on ajettava eteenpäin perintöverosta luopumista sekä edistettävä keskustelua aiheen tiimoilta.

Liittokokous ei yhdy aloitteeseen.

Perintöverosta luopuminen kokonaisuudessaan sotii keskustalaisia periaatteita vastaan. Perintöveron tarkoitus ei ole nimittäin ainoastaan olla valtion varainkeruun keino, vaan myös sosiaalipoliittinen työkalu, jolla pyritään kaventamaan tulo- ja varallisuuseroja. Sosiaalipoliittisena työkaluna se auttaa estämään tulojen ja varallisuuden keskittymistä hyväosaisille sekä jakamaan jo keskittyneitä tuloja ja varallisuutta uudelleen.

Perintöveron uudistaminen kohti oikeudenmukaisempaa järjestelmää on kannatettavaa. Nykyinen malli aiheuttaa kiistämättä suuria ongelmia erityisesti pienissä yrityksissä ja usein myös pienituloisilla yksityishenkilöillä. On kaikkien etu, että esimerkiksi suomalaisissa yrityksissä toiminnan jatkuvuuden esteeksi ei nouse perintövero.

Uudistus on kuitenkin toteutettava niin, että se ei suosi hyvätuloisia ja suuryrityksiä pienituloisten kustannuksella. Ehdotettu perintöverosta luopuminen tai veronmaksun lykkääminen pienentää kokonaisveroastetta, koska se tarjoaa käytännön mahdollisuuden olla maksamatta veroa. Se myös vääjäämättä keskittää yhteiskunnassa syntynyttä varallisuutta ja heikentää tulevien sukupolvien tasa-arvoisia mahdollisuuksia elämän alkutaipaleella.

10. Etelä-Savon Keskustanuoret: Perintöveron alarajaa nostettava

Etelä-Savon Keskustanuoret esittää, että perintöveron alaraja nostetaan nykyisestä 20 000 eurosta 50 000 euroon. Alarajan nostaminen olisi helpotus pienituloisille ihmisille, sillä veron maksaminen voi heille olla iso taloudellinen kysymys.

On kohtuutonta, että esimerkiksi sukupolvenvaihdoksia tehtäessä joudutaan maksamaan perintöveroa pienistä tiloista, joihin olisi tarvetta satsata ja toimintaa uudistaa. Samoin pienillä, syrjäisillä paikkakunnilla kiinteistöjen arvo on usein olematon ja näennäisen perintöveron maksaminen ei ole loogista. Myös nuorille perintövero voi olla haasteellinen esimerkiksi opiskeluiden ohessa.

Etelä-Savon Keskustanuoret näkee, että perintö ei saa olla kenellekään taakka ja haluaa perintöveron alarajan nostamisella helpottaa verosta aiheutuvia huolia. Keskustanuorilla on jo olemassa oleva kanta, jonka mukaan perheyriyksen ei tarvitsisi maksaa veroa sukupolvenvaihdoksen yhteydessä tai perintönä saadessa, jos yritystä ei myydä. Tämä kanta on hyvä, mutta vaadimme perintöveron alarajan nostoa kaikissa yhteyksissä.

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

11. Etelä-Savon Keskustanuoret: Liikenne päästöttömäksi 2030 Ę jokaiselle oma suomenhevonen

Etelä-Savon Keskustanuoret on huolissaan liikenteen aiheuttamista päästöistä. Liikenteen päästöttömyyteen tulisi pyrkiä jopa liikenne- ja viestintäministeriön osoittamaa 2045 tavoitetta aikaisemmin. Tämän vuoksi Etelä-Savon Keskustanuoret esittää, että jokaiselle suomalaiselle hankitaan oma suomenhevonen noin 10 vuoden siirtymäajalla.

Hevosella ratsastuksen ja ajamisen hyödyt ovat kiistattomat. Ympäristön kannalta ratsain siirtyminen paikasta toiseen on enemmän kuin hyödyllistä, sillä saastuttavammat liikkumismuodot saisivat väistyä hevosen tieltä. Autokantaa voisi huoletta harventaa, sillä suomenhevosen ominaisuudet sekä ratsastukseen että kärryjen vetämiseen ovat ilmeisen hyvät. Suomenhevonen on luotu kestämään Suomen olosuhteita, joten autolla ojaan ajamiset ja ikkunoiden raappaukset saisivat jäädä historiaan.

Suomenhevokset lisääisivät myös kansanterveyttä. Eläimet lisäävät hyvinvointia jo pelkällä läsnäolollaan, mutta ratsastus ja tallityöt ovat myös hyvää liikuntaa. Kaiken tämän lisäksi suomenhevosten kannan lisääminen olisi myös suomalaiselle ylpeydelle hyväksi. Harvalla kansalla on oma alkuperäinen hevosrotunsa, joten tätä tulisi ehdottomasti nostaa ja markkinoida ulospäin. Yhteiskunnassa hevosten määrän kasvattaminen toisi myös ratkaisuja energiakysymyksiin. Hevosenlannan polttaminen on ekologinen energian tuottamisen muoto.

Etelä-Savon Keskustanuoret onkin sitä mieltä, että sekä liikenteen päästöt, kansanterveysongelmat ja suomenhevosityhteisön kohtaamat ongelmat ratkeaisivat hyvin yksinkertaisesti antamalla jokaiselle suomalaiselle oman suomenhevosen. Tässä ratkaisussa ei ole häviäjiä!

Liittokokous ei yhdy aloitteeseen.

Keskustanuoret pitää liikenteen irrottamista fossiilitaloudesta ratkaisuna hiilidioksidikuorman pienentämiseen. Biotalous näkökulmasta liittokokous myöntää hevosliikenteen olevan harkitsemisen arvoinen asia, sillä kauramoottorin vaatima matalasti jalostettu polttoaine on myös energiatehokkuutensa kannalta hyvä.

Positiivisista vaikutuksista huolimatta Keskustanuoret näkee, että hevosen laajamittainen käyttö liikennevälineenä johtaisi liikennepoliittisen vallan keskittymiseen Suomen Hippokselle. Suomalaisen maaseudun kannalta suomenhevoskulttuurin tukeminen mahdollisimman tasapainoisesti on tärkeää. Kuitenkin kokonaisvaltaisesti ajatellen aloitteen toteuttaminen johtaisi sekä kansallisen että kansainvälisen hevosenlihamarkkinan vakavaan vääristymiseen, mikä pahimmillaan voisi johtaa Suomeen kohdistuviin vientitulleihin ja sitä kautta laajamittaiseen kauppasotaan.

12. Etelä-Savon Keskustanuoret: Yöjuna Helsingistä Savon radan kautta Lappiin

Etelä-Savon Keskustanuoret esittää, että Savon radalla otetaan käyttöön yöjunaliikenne, jonka myötä yöaikaan junalla pääsisi kulkemaan Helsingistä Savon radan kautta aina Lappiin saakka.

Itä-Suomi on täysin paitsiossa yöjunaliikenteen osalta ja olisi edistyksellistä, että Itä-Suomessa pääsisi kulkemaan junalla myös yöaikaan. Yöjuna ei palvelisi pelkästään itäsuomalaisia, vaan myös etelä- ja pohjoissuomalaisia, jotka haluavat matkustaa itäiseen Suomeen.

Yöjuna Helsingistä Savon radan kautta pohjoiseen olisi aluepoliittinen ratkaisu, joka lisäisi myös elinkeinoelämän mahdollisuuksia Itä-Suomessa. Kotimaan matkailu on koko ajan kasvussa ja julkisen liikenteen mahdollisuuksia tulee kehittää yhä paremmaksi, jotta se palvelee matkailijoita ympäri Suomen.

Junaliikenne on ekologinen vaihtoehto ja sen kehittäminen vähentäisi myös yksityisautoilla liikkumista. Etelä-Savon Keskustanuoret kannattaa tätä hanketta lämpimästi. Tämän hankkeen myötä myös yöjunaansa haikailevat kainuulaiset saisivat yöjunan vihdoinkin takaisin!

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Keskustanuoret kannattaa raideliikenteen kehittämistä. Raideliikenne on ympäristöystävällinen liikkumisvaihtoehto ja parhaimmillaan rautatieverkolla pystytään Suomessa kattamaan laajat alueet. Historiallisesti katsottuna rautatieverkon varrella olevat alueet ovat myös kehittyneet myönteisesti, mikä selittyy hyvillä liikenneyhteyksillä.

Sipilän hallitus on tehnyt päätöksiä junaliikenteen avaamisesta kilpailulle. Kilpailuttaminen on tarkoitus toteuttaa käyttöoikeussopimusmallilla. Sopimuksissa yrityksille asetetaan velvoitteita tietyn palvelutason turvaamiseksi. Keskustanuoret katsoo, että käyttöoikeussopimusmalli on toimiva ajatus, millä pystytään turvaamaan muun muassa yöjunien liikennöinti myös Itä-Suomen kautta.

13. Etelä-Savon Keskustanuoret: Kehitysyhteistyön määräraha nostettava 0,7 prosenttiin bruttokansantulosta

Kehitysyhteistyöllä Suomi edistää maailmalla maan kärkitavoitteita: tyttöjen ja naisten asemaa, kehitysmaiden elinkeinojen lisäämistä, demokratioiden kasvua ja luonnonvarojen kestäväää käyttöä. Tällä hetkellä Suomen kehitysyhteistyörahoitus on 0,38%/BKT samalla kun YK:n mukainen suositus kehitysyhteistyön rahoitukseen on 0,7%/BKT.

Esimerkiksi vuonna 2015, 59 miljoonaa lasta jäi peruskoulutuksen ulkopuolelle ja äärimmäisessä köyhyydessä eli 705 miljoonaa henkilöä. Juuri näihin asioihin Suomi voi vaikuttaa kehitysyhteistyöllä.

Myös ympäristön kannalta Suomen on suunnattava toimia omien rajojen ulkopuolelle yhä vahvemmin. Kehitysyhteistyön avulla esimerkiksi metsien kasvusta ja kunnosta pidetään huolta.

On täysin mahdollista nostaa Suomen rahoitusta YK:n suositteluun 0,7 prosenttiin. Etelä-Savon Keskustanuoret vaatii Keskustanuoria aktiivisesti tavoittelemaan linjoissaan kehitysyhteistyön määrärahojen nostamista YK:n suosituksen mukaiseksi seuraavan hallituskauden aikana.

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Keskustanuorten valtuuskunta on keväällä 2018 yhtynyt aloitteeseen kehitysyhteistyön määrärahan takaisin nostamisesta 0,7 prosentin tavoitteeseen. Suomi on leikannut kehitysapubudjettiaan tällä vaalikaudella ja sen osuus bruttokansantuotteesta on suunnilleen 0,38% eli noin 886 miljoonaa euroa (vuoden 2018 BKT). YK:n tavoite on 0,7% bruttokansantuotteesta, mikä tarkoittaisi Suomen osalta jo noin 1,5 miljardin euron summaa. (<https://um.fi/suomen-kehitysyhteistyon-maararahat>) Keskustanuoret sitoutuu YK:n ja nyt myös Suomen asettamaan tavoitteeseen kasvattaa määräraha 0,7%/BKT.

Katso myös vastaus aloitteeseen 16.

14. Pirkanmaan Keskustanuoret: Kehitysapuraha nostettava 1 prosenttiin bruttokansantuotteesta seuraavan 4 vuoden aikana

Suomen talouden realiteetit ovat kääntyneet viimeisen vuoden aikana nousuun, ja yhä useampi Suomessa asuva saa nauttia talouden kasvusta ja paremmasta elintasosta. Meillä on enemmän resursseja käytettävänä, ja meidän tulee muistaa myös muuta maailmaa. Pirkanmaan keskustanuoret ehdottavatkin, että kehitysapuraha on nostettava 1 prosenttiin bruttokansantuotteesta seuraavan 4 vuoden aikana.

Maailmassa on useita alueita, joissa elintaso on todella alhainen ja absoluuttinen köyhyys vaivaa suurta osaa sen alueen väestöstä. Suurimmat tämänkaltaiset alueet sijaitsevat Afrikassa ja Lähi-Idässä. Näillä alueilla etenkin lasten, nuorten, vähemmistöjen ja naisten asema yhteiskunnassa on huono ja alistettu. Kehitysapurahan nostolla me voimme auttaa näitä yhteiskunnan alkuja nousemaan kohti tasavertaisempaa ideaalia.

Kehitysapurahakeskusteluun on nostettava myös näkökulma ympäristön kehityksestä ja kestävydestä. Kehittyviin maihin ja alueisiin kohdistuu ennennäkemätön ympäristöllinen paine, jossa varakkaimmilla kansakunnilla on velvollisuus auttaa. Täydellä 1 bkt-prosentin kehitysavulla voidaan reagoida vaativiin ympäristökysymyksiin. Viemällä esimerkiksi metsäosaamista kehittyviin maihin Suomi voi vastata myös maailman yhteisiin ympäristö- ja ilmasto-ongelmiin.

Afrikasta ja Lähi-Idästä on tullut menetettyjen mahdollisuuksien maanosia ja nyt on aika muuttaa asia. Meidän tulee mahdollistaa, että jokainen ihminen pääsee näyttämään täyden potentiaalinsa. Pirkanmaan keskustanuoret painottavat kuitenkin, että kehitysapurahat tulee käyttää vastuullisesti. Rahalla tulee esimerkiksi kouluttaa paikallista väestöä, hankkia tarvittavaa tietotekniikkaa, parantaa infrastruktuuria sekä kehittää alueiden ruoka- ja energiaomavaraisuutta.

Liittokokous ei yhdy aloitteeseen.

Katso myös vastaus aloitteeseen 11.

Lupaavasta talouskasvusta huolimatta emme pidä kuitenkaan näin lyhyellä aikavälillä realistiseksi tavoitteeksi nostaa kehitysavun määrää 1%/BKT. Näin nopea kasvu tarkoittaisi 2,156 miljardin euron panostusta Suomelta neljän vuoden päähän, joka on noin 1,3 miljardia euroa enemmän nykytilanteeseen verrattuna. Suomi ottaa edelleen velkaa, ja luonnollisesti tämä summa olisi jostain muualta pois. Keskustanuoret jakaa huolen kehitysapumäärärahan tarpeesta nostaa korkeammalle tasolle. Jo 0,7 prosentin kehitysavun määrärahaa kohdistamalla voimme kuitenkin auttaa rakentamaan paikallisesti mahdollisuuksia ja hyvinvointia tavalla, jota on maan mahdollista itsenäisesti ylläpitää. Tavoitteena tulee nimenomaan antaa maalle keinot seisoa omilla jaloillaan.

15. Etelä-Savon Keskustanuoret: Kohti tasa-arvoisempaa Suomea: Case kuukautiset

Kuukautiset ovat yksipuolinen kulu, joka tulee vain osalle väestöstä. Säännöllinen kulu voi vaikuttaa merkittävästi etenkin pienituloisten maksukykyyn. Skotlannissa onkin vastikään alettu ehkäisemään niin kutsuttua kuukautisköyhyyttä jakamalla oppilaitoksissa maksuttomia kuukautissiteitä ja tamponeja. Myös Kanadassa kuukautissuojien arvonlisävero on poistettu ja Ranskassa käytössä ns. alennettu tamponivero. Suomessakin tulee nyt ottaa askeleita siihen suuntaan, että kaikilla on mahdollisuus hankkia kuukautissuojia, jos niihin on tarvetta.

Etelä-Savon Keskustanuoret esittää, että Suomessakin nostettaisiin kuukautisten epätasa-arvoinen luonne keskusteluun ja pyrittäisiin tasaamaan näiden hygieniatuotteiden tuottamaa taloudellista taakkaa. Myös kuukautisten ympäristövaikutuksia tulee samalla pohtia, ja esimerkiksi mieltä, voisiko kuukuppeja jakaa oppilaitoksissa niitä hakeville.

Kyse on paitsi siitä, että kaikilla tulee olla mahdollisuus perussaniteettitarvikkeisiin, myös siitä, että tämän kuluttajalle jäävän kulun luonne on äärimmäisen epätasa-arvoinen. Nyt on aika tehdä muutos.

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Kuukautisten epätasa-arvoinen luonne tulee nostaa keskusteluun sekä samalla kertoa ympäristöystävällisimmistä kuukautissuojavaihtoehdoista. Keskustanuoret näkevät eri sukupuolilla olevat erityiset tarpeet mutta kuukautisten aiheuttamia kuluja ei voida verrata esimerkiksi parranajoon, sillä naiset joutuvat myös ostamaan muutkin hygieniatuotteensa kuten sheivausvälineet. Yhteiskunnan tuleekin tasoittaa kuukautisten aiheuttamaa taloudellista taakkaa.

Joillakin paikkakunnilla on jo saatavilla ilmaiseksi siteitä ja tamponeja muun muassa nuorisotaloilla. Keskustanuoret näkevät kuitenkin ympäristön kannalta parempana ratkaisuna tarjota esimerkiksi kouluterveydenhuollon kautta jokaiselle kuukautiset läpi käyvälle ensimmäinen kuukautiskuppi ilmaiseksi. Kuukautiskupin käyttöikä on useita vuosia ja se on siksi ympäristöystävällisempi vaihtoehto perinteisiin kertakäyttöisiin kuukautissuojiiin ja tamponeihin verrattuna.

Keskustanuoret haluaa tuoda esille sen, että sukupuolten erityispiirteistä kuten kuukautisista täytyy pystyä puhumaan avoimesti ja ne eivät saa olla enää 2000-luvulla tabuja.

16. Pirkanmaan Keskustanuoret: Itsevaltiat palautettava Yleisradion ohjelmistoon!

Suomen poliittinen keskustelu on muuttunut päivä päivältä epäystävällisemmäksi, aggressiivisemmäksi ja populistisemmäksi. Uusi sukupolvi ei samaistu nykyisen poliittiseen keskusteluun. Nuorten kiinnostus politiikkaan ja poliittiseen toimintaan on laskusuuntainen.

Asiaan on saatava muutos. Pirkanmaan keskustanuoret näkevät, että Yleisradion aikanaan esittämä Itsevaltiaat-animaatio toi nuoria aikuisia lähemmäs politiikkaa ja teki politiikan kiinnostavammaksi. Ohjelman avulla poliittinen järjestelmä ja poliittiset toimijat saatiin miellyttävällä tavalla lähemmäs jokaista kansalaista.

Yksittäisten poliitikkojen karikoiminen herättää kiinnostusta potentiaalisissa nykyisissä ja tulevaisissa äänestäjissä poliittista järjestelmäämme kohtaan, ja tämänkin päivän kansanedustajissa ja ministereissä riittäisi materiaalia uusiin, ajatuksia ja keskustelua herättäviin tuotantokausiin.

Pirkanmaan keskustanuoret toivovat, että Itsevaltiaat on välittömästi palautettava tuotantoon ja Ylen ohjelmistoon. Tämän kaltainen sarja on saattanut suuren osan keskustanuorista mukaan politiikan syövereihin, ja haluammekin antaa tämän mahdollisuuden myös tuleville sukupolville.

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Keskustanuorten liittokokous pitää erittäin merkittävänä Yleisradion yhteiskunnallista roolia politiikan tuomisessa lähelle ihmisiä. Erityisesti nuorten yhteiskunnallisesta aktiivisuudesta on syytä olla huolissaan. Muun muassa ICCS 2016-tutkimuksessa todettiin suomalaisnuorten yhteiskunnallisen osallistumisaktiivisuuden ja . halukkuuden olevan laimeaa. Itsevaltiaat -televisiosarja on hyvä tapa popularisoida politiikkaa erityisesti nuorille.

17. Pirkanmaan Keskustanuoret: Kaikki ei-biohajoavat tuotepakkaukset pantillisiksi

Muovipakkaukset ovat yksi vakavimmista ympäristöongelmien aiheuttajista. Koska muovi on vain tuotteen pakkausmateriaalia, se on helppo heittää vain pois ja antaa asian olla.

Minkä taakseen jättää, sen edestään löytää. Muovipakkaukset eivät ole biohajoavia, vaan ne aiheuttavat orgaaniselle elämälle vakavia ongelmia.

Helppo keino taistella ympäristöongelmia vastaan on rajoittaa pakkausten päätymistä luontoon esimerkiksi panttiporkkanalla. Muoviset, lasiset ja peltiset ynnä muut pakkaukset voidaan asettaa panttijärjestelmän piiriin. Panttipalautusta vastaan pakkauksesta saisi satsatun summan takaisin. Pullojen osalta tämä on toiminut, joten muutkin pakkaukset on saatava panttijärjestelmän piiriin. Tämä toki edellyttää satsauksia valtiolta.

Biohajoavia pakkausmateriaaleja ei tarvitsisi asettaa pantillisiksi. Jos panttijärjestelmä tuntuu järjestävästä tahosta hankalalta, on se vain hyvä syy lanseerata biohajoavat pakkaukset laajempaan käyttöön.

Liittokokous ei yhdy aloitteeseen.

Aloitteen tavoite muovin kierrätyksen tehostamisesta on kannatettava. Vaatimus muovipakkausten panttivelvoitteesta on kuitenkin ongelmallinen. Tyypillisesti panttijärjestelmä edellyttää, että pakkaus on sekä ehjä että identifioitavissa. Identifiointi edellyttää jokaiseen pakkaukseen tehtävää merkintää pantillisuudesta, sillä kaikkien muovipakkausten hyväksyminen panttijärjestelmään voisi

johtaa ulkomaisen muovipakkausjätteen maahantuontiin, mikä tuhoaisi panttijärjestelmän. Jokaisen muovipakkauksen merkintävelvoite aiheuttaisi myös tarpeen määritellä muovipakkaus. Rikkinäisten ja puutteellisilla merkinnöillä varustettujen pakkausten osien panttikohtelu aiheuttaisi myös ongelmia: esimerkiksi muovikalvon leikkaaminen kahteen osaan synnyttäisi kiistämättä kaksi pienempää muovikalvoa. Teknisesti kaikkien muovipakkausten merkitseminen pysyvästi ja järjestelmän kannalta kestävästi on erittäin hankalaa.

Keskustanuoret näkee, että lyhyellä aikavälillä paras keino taistella muovien aiheuttamia ympäristöongelmia vastaan on kehittää vapaaehtoista kierrätysjärjestelmää sekä kierrätyspisteiden saavutettavuuden että neuvonnan keinoin.

18. Pirkanmaan Keskustanuoret: Kannabiksen käytön laillistaminen

Pirkanmaan Keskustanuoret kyseenalaistavat huumausaineiden täyskiellon realistisuuden ja järkevyyden vaatien kannabiksen laillistamista Suomessa. YK:ta lähellä olevan elimen, Kansainvälisen huumausaineiden valvontalautakunnan (INCB) vuosiraportissakin todettiin 2.3.2016, että sota huumeita vastaan on ohi, ja tulevaisuudessa kansalaisten terveys ja hyvinvointi sekä ihmisoikeudet pitää asettaa etusijalle.

Coloradon osavaltiossa Yhdysvalloissa viihdekäyttöön kannabis laillistettiin maaliskuussa 2012. Laki laitettiin toimeen tammikuussa 2014. Kannabista saa kasvattaa, pitää hallussa ja myydä. Laillistamisen seurauksena rikollisuus väheni, vankilatuomiot vähenivät, mutta verotulot kasvoivat roimasti. Vuodesta 2014 vuoden 2017 puoleenväliin mennessä on Colorado kerännyt kannabiksesta erinäisinä lisenssi- ja verotuloina yli 500 miljoonaa dollaria. Tästä leijonanosa tulee viihdekäyttöön tarkoitetusta kannabiksesta. 500 miljoonaa dollaria on lähes yksi prosentti Suomen valtion vuoden 2017 budjetista.

Jokainen kannabiksen myynnistä saatu dollari on pois järjestäytyneeltä rikollisuudelta ja sen tukemiselta. Coloradossa asuu noin 5,35 miljoonaa ihmistä, joka vastaa lähestulkoon Suomen asukasmäärää. Kannabiksen viihdekäytöstä on tullut monille osavaltioille tärkeä asia ja viimeisimpänä osavaltiona laillistamisen kelkkaan hyppäsi Kalifornia. Pirkanmaan Keskustanuoret nyökkäilevät tälle hyväksyvästi. Yleiseksi ikärajaksi on muodostumassa 21-vuotta, jonka Pirkanmaan Keskustanuoret näkevät vastuuntuntoiseksi ikärajaksi.

Suomessa kannabiksen käyttö on ollut jatkuvassa nousussa 2000-luvun alusta lähtien. Kannabiksen käytön kasvu on ollut vakaata ja varmaa. Nykyinen päihdevalistus ei ole pystynyt kitkemään käytön kasvua. Käytön kasvaessa nopeasti tasaisesti, ei hoitoon ohjautuvien määrä ole kuitenkaan noussut, vaan pikemminkin laskenut. Kannabiksen laillistaminen estäisi Suomessakin lahjakkaita nuoria syrjäytymästä huumekekeilujen jälkeen huumausainemerkinnän saatuaan. Syrjäytynyt nuori on kallis ja hänen tulevaisuutensa vaikeutuu. Siirryttäisiin niin sanottuun sivistyneeseen päihteiden käyttöön. Fiksuihin nuoriin ja nuoriin aikuisiin on voitava luottaa. Aikuisen ihmisen tulee voida vapaasti valita, mikä päihde sopii hänelle parhaiten. Korostamme yksilönvapautta.

Verotuloista kertyneitä tuloja voidaan kohdistaa päihdehuoltoon, sivistykseen, haittojen ennaltaehkäisyyn ja valistamiseen. Säästyneet poliisin resurssit voidaan kohdistaa tehokkaammin kovien huumeiden ja järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaan. Mahdolliset mielenterveyshaitat käsiteltäisiin tapauskohtaisesti. Kyse on perustavanlaatuisesta yksilönvapaudesta ja valtavista verotuloista. Huumeeton maailma on utopiaa. Huumeita käyttävät joka yhteiskuntaluokasta ovat ihmiset. Olisi siis syytä avata ajatukset myös kannabiksen laillistamisen hyödyistä sekä pohtia asetuksia sääntöineen kannabiksen käytölle ja myynnille.

Liittokokous ei yhdy aloitteeseen.

Päihdepolitiikalla tulee pyrkiä siihen, että kynnyks huumeiden käyttöön pysyy mahdollisimman korkealla. Tarjonnan lisäämisen on todettu kasvattavan kysynnän määrää. Huumeiden, kuten myös kannabiksen, on todettu aiheuttavan merkittäviä psyykkisiä oireita, eritoten jos siihen on olemassa geneettinen taipumus. Tätä taipumusta ei pystytä toteamaan etukäteen aukottomasti.

Huumeiden käytön rajaaminen niin sanottuun viihdekäyttöön voi olla joillekin ihmisille mahdollista, joskaan ei sekään täysin haitatonta. Huumeekokeiluista voi kuitenkin seurata yksilöille koko loppuelämää merkittävästi haittaavia ongelmia. Ihmisen terveys ja elämänlaatu on liian suuri hinta maksettavaksi kannabiksen laillistamisesta. Keskustanuoret kuitenkin suhtautuu avoimesti lääkekannabiksen käytön lisäämiseen lääketieteellisen valvonnan alaisuudessa.

19. Pirkanmaan Keskustanuoret: Suomessa toimivien kv-järjestöiden rahoitus nostettava takaisin vuoden 2015 tasolle

Vuoden 2015 keväällä uusi hallitus teki mittavat leikkaukset, jotka koskettivat Suomen koko yhteiskuntaa ja kaikkia sen toimijoita. Mukana leikkauksissa olivat myös kotimaassa toimivat kehitysapujärjestöt ja erilaiset kansalaisjärjestöt kuten Eurooppalainen Suomi ry ja Suomen YK-liitto sekä nuorisjärjestöt kuten Eurooppanuoret ja YK-nuoret. Suomi on järjestötoiminnan luvattu maa ja Pirkanmaan keskustanuoret vaativat, että kyseisten yhdistysten ja järjestöjen rahoitus on palautettava vuoden 2015 tasolle.

Kehitysapu- ja kansalaisjärjestöissä tehdään tärkeää työtä ihmisten hyvinvoinnin eteen. Järjestöissä kansalaisia kasvatetaan aktiivisuuteen ja heille annetaan tietoa ja taitoa maailman rakenteista, ihmisistä, erilaisista yhteiskunnista ja vaikuttamisesta.

On todella tärkeää, että ihmisille annetaan kehittymisen ja vaikuttamisen paikkoja erilaisissa järjestöissä. Niiden toimivuuden kannalta on tärkeää, että järjestöjen rahoitus on turvattu pitkällä aikavälillä. Kehitysapu- ja kansalaisjärjestöt eivät pysty toimimaan ja tarjoamaan kansalaisille kehittymisen paikkaa, jos ne joutuvat kituuttamaan itseään eteenpäin pienellä budjetilla.

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Suomen kansainvälinen työ etenkin rauhan saralla on pitkään ollut kansallinen ylpeydenaihe. Tehdyt leikkaukset ovat heijastuneet vahvasti kansainvälisen työn vaikuttavuuteen. Suomessa on

valtavasti osaamista toimia kansainvälisellä kentällä ja kriisitilanteissa, eikä tätä osaamista tulisi jättää käyttämättä.

Kv-järjestöt tekevät tärkeää työtä tuodessaan Suomea esille eri yhteyksissä maailmassa ja kasvattavat tulevaisuuden kv-toimijoita. Suomalaisen osaamisen tulee jälleen ottaa paikkansa kansainvälisenä vaikuttajana.

20. Pirkanmaan Keskustanuoret: Pohjoismainen liittovaltio

Pohjola on ainutlaatuinen paikka. Se on yksi maailman onnellisimmista, kehittyneimmistä ja tasa-arvoisimmista alueista. Suomea, Norjaa, Islantia, Tanskaa, Ruotsia ja niiden itsehallintoalueita yhdistää myös samanlainen maailmankatsomus, arvot ja samanlainen villi pohjoinen luonto. Pirkanmaan keskustanuorten mielestä onkin aika viedä yhteistyö uudelle tasolle ja muodostaa pohjoismaiden liittovaltio.

Pohjoismainen liittovaltio muodostaisi saman mielisten valtioiden vahvan ja toimivan liiton, jossa jaettaisiin yhteneväisiä poliittisia, tutkimuksellisia ja taloudellisia intressejä. Liittovaltion sisällä luotaisiin suuret ja edistyneet yhteismarkkinat, joissa etenkin korkea teknologia, tiede, tutkimus, tavarat ja työvoima liikkuisivat vapaana. Pohjoismaat muodostavat yhteneväisen alueen niin kulttuuriltaan, historialtaan, kieliltään kuin tavoiltaan.

Pirkanmaan keskustanuoret huomaavat kuitenkin ongelmat esimerkiksi NATO-yhteistyössä ja EU-jäsenyydessä. Pohjoismaista Norja, Tanska ja Islanti ovat NATO-maita ja EU:n jäsenmaita ovat tällä hetkellä Suomi, Ruotsi ja Tanska. Sopimuksia jouduttaisiin solmimaan uudestaan kaupan, puolustuksen ja muun yhteistyön kohdalla.

Pirkanmaan keskustanuorten mielestä hyödyt ja mahdollisuudet ovat pohjoismaisen liittovaltion kohdalla kuitenkin liian suuret ohitettaviksi.

Liittokokous ei yhdy aloitteeseen.

Pohjoismainen liittovaltio ei ole mahdollinen Euroopan unionin lainsäädännön puitteissa, eikä kuuluminen osaksi toista vastaavaa unionia ole tämän puolesta mahdollista. Norja ja Islanti eivät tälläkään hetkellä ole edes Euroopan unionin jäseniä, minkä vuoksi Keskustanuoret epäilee heidän halukkuuttaan liittyä pohjoismaiseen liittovaltioon. Pohjoismaat nähdään kuitenkin keskeisenä yhteistyötahona, jonka kanssa yhteistyötä halutaan tulevaisuudessa tiivistää entisestään Euroopan unionissa toimimisen ohella. Suomi ei myöskään kuulu yhteiseen kieliperheeseen muiden Pohjoismaiden kanssa, toisin kuin aloite antaa ymmärtää. Keskustanuoret kannattavat pohjoismaista kansalaisuutta ja tämän myötä askeleita kohti kasvavaa integraatiota maiden välillä.

21. Pirkanmaan keskustanuoret: Rauhanjärjestöjen rahoitus turvattava

Hallituksen budjettiesityksessä rauhanjärjestöjen kesken jaettavaksi ehdotetaan 300 000:ta euroa. Tukea voi siis olla ensi vuonna luvassa puolet vähemmän kuin verrattuna viiden vuoden takaiseen tilanteeseen.

Vertailukohtana voi katsoa, että samalla rahalla yksi hornet-hävittäjä lentää joitakin minuutteja.

Rauhanjärjestöt ovat optimaalinen väylä rauhankasvatuksen ja pitkäjänteisen rauhantyön sekä tutkimuksen kannalta. Rauha on se, mihin demokraattinen ihminen toiminnallaan tähtää.

Keskustalainen on keskellä sen takia, että haluaa levittää sopua joka suuntaan. Miksi antaa keskustavetoisen hallituksen leikata rauhanjärjestöiltä?

Keskustanuorten tulee vaatia, että rauhanjärjestöjä voidaan tukea riittävällä tasolla. Kohti kansalaispalvelusta siirryttäessä on moniäänisyydenkin takia välttämätöntä, että armeijan valtavilla summilla rahoitetun lobbauskoneiston lisäksi kuullaan myös rauhaa rakentavien tahojen ääntä ja tarjotaan niille mahdollisuus olla osa kansalaispalveluskokonaisuutta.

Liittokokous ei yhdy aloitteeseen.

Keskustanuoret ei halua asettaa vastakkain Puolustusvoimia ja erilaisia rauhanjärjestöjä. Emme näe esitettyä rahasummaa realistisena korotuksena rauhanjärjestöjen jäsenmääriin suhteutettuna. Haluamme kuitenkin, että hallituksen tekemät leikkaukset eivät jää pitkäaikaisiksi, vaan arviota järjestöjen rahoituksen tarpeesta tehdään jatkossakin vuosittain. Kannustamme jäsenistöämme osallistumaan aktiivisesti myös rauhanjärjestötoimintaan.

22. Pirkanmaan Keskustanuoret: Rauhanjärjestöt mukaan kansalaispalveluksen valmisteluun

Keskustanuorten ansiosta myös Suomen keskusta puolueena tavoittelee sukupuolten kannalta tasa-arvoista, vaikkakin edelleen ikäperustaista, kansalaispalvelusta Suomeen.

Keskustanuorten tulee voimakkaasti ajaa sitä, että kansalaispalvelusta valmisteltaessa viranomaisten ja armeijan ääni ei ole läheskään ainoa, jota kuullaan.

Mainittakoon, että armeijalla on käytössään valtava rahoitus ja sitä kautta merkittävä lobbauskoneisto. Rauhanjärjestöillä ei ole ollut sanomansa välittämislleen samansuuruisia resursseja. Nyt onkin korkea aika kuulla heikomman puolen ääntä!

Keskustanuorten tavoitteleman kansalaispalveluksen on tarkoitus rakentua kaikkien palveluksen suorittajien omista lähtökohdista. Joustava suorittaminen siviilipuolella ja vapaaehtoinen armeijapuoli tarjoavat vaihtoehtoisia väyliä erilaisille ihmisille.

Rauhanjärjestöt olisivat mitä parhain taho otettavaksi mukaan monipuoliseen palveluspalettiin. Vähintäänkin niiden äänen pitää painaa, kun kansalaispalvelusta valmistellaan. Rauhanjärjestöjen erityisrooli voi myös olla vakaumuksellisen palvelusväylän tarjoaminen.

Siispä moniäänisyyden puolesta kaikille, vakaumuksesta riippumatta, yhteinen kansalaispalvelus!

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Keskustanuoret näkee tärkeänä sen, että lainsäädäntöprosessin aikana kuullaan mahdollisimman kattavasti eri kansalaisjärjestöjä. Näemme, että kansalaispalvelusmalli koskettaa kattavasti myös eri rauhanjärjestöjä ja näemme siksi tärkeänä, että myös ne antavat tulevalle mahdolliselle lakiluonnokselle kattavat kommentit.

23. Pirkanmaan Keskustanuoret: Uskonnonopetus korvattava filosofian tai sekularismin opetuksella

Uskonnon opetuksessa on vakavia, perustavanlaatuisia ongelmia. Uskontoja, uskomuksia, näkemyksiä ja elämäkatsomuksia on lukuisia, mutta näitä ei tänäkään päivänä oikein osata tarkastella yhteisistä lähtökohdista.

Uskontotieto oppiaineena on kelvollinen tapa korvata tunnustuksellinen uskonnonopetus, mutta uskontotieto rakentuisi yhä sille olettamukselle, että uskonto, mikä tahansa niistä, on ainoa varteenotettava väylä vakaumuksen ja henkilökohtaisen moraalin muodostumiselle.

Sekulaari humanismi uskoo ihmisen kykenevän sekä inhimillisiin että humanistisiin pohdintoihin, sekä vakaumuksen muodostamiseen ilman uskontoja tai uskoa yliluonnolliseen. Tälle pohjalle olisi luontevaa luoda sekularismioppiaine, jonka vahvuus olisi sen yleishumanismi. Ihmisten moraalialia, kannan muodostusta, ajatuksia ja uskomuksia voisi käsitellä paljon monipuolisemmin kuin pelkän uskonnon ollessa lähtökohtana. Erilaiset uskonnot toki saisivat sisältyä oppiaineen tarkasteluun. Filosofia, eli oppi ajattelusta tai ajatuskuluista, on toinen varteenotettava vaihtoehto uskonnon korvaamiseksi.

Tämän myötä kaikki uskonnollisista uskonnottomiin voisivat saada samaa oppia samoissa luokissa ilman vallitsevan käytännön kaltaista erottelua. Kaikkien jakama humanismi ja ihmisyyden yhteinen käsittely, jos jokin, on sitä, mihin me keskustassa uskomme!

Liittokokous ei yhdy aloitteeseen.

Uskonnon opetuksen opetussuunnitelmien sisältöjä on jo muutettu yleissivistävämpään suuntaan. Opetussuunnitelman uskonnon opetuksen tehtävä on jo nyt antaa oppilaalle laaja käsitys eri uskonnoista sekä uskontojen monilukutaitoa.

Pidämme tärkeänä, että myös jatkossa on mahdollista oppia ymmärtämään eri uskontoja, mutta myös omaa uskontoa. Näin opimme tunnistamaan esimerkiksi kulttuurisia erityispiirteitä, joita

uskonnot synnyttävät. Uskonnon opetuksen oppisisällöt vaativat mielestämme päivittämistä ja jokaisella tulisi olla mahdollisuus yhteiseen etiikan ja uskontotiedon opetukseen oman uskonnon opetuksen rinnalla. Näin kaikki voisivat käsitellä yhteisessä opetuksessa moraalien muodostusta, ajatuksia ja uskomuksia laajemmin.

Keskustanuoret näkee, että suomalaista lainsäädäntöä tulisi muuttaa niin, että kirkkoon kuuluvalla oppilaalla on oikeus valita elämäkatsomustieto uskonnonopetuksen sijaan joustavasti. Näin jokaisella olisi mahdollisuus myös valita tunnukseton opetus riippumatta omasta vakaumuksestaan.

24. Pirkanmaan keskustanuoret: YK:n turvallisuusneuvostoa kehitettävä!

YK eli Yhdistyneet kansakunnat muodostavat yhden tärkeimmistä ja suurimmista kansainvälisistä toimijoista. YK:lta odotetaan nopeaa toimintaa ja apua etenkin humanitaarisissa asioissa sekä konfliktin ratkaisussa. YK on kerta toisensa jälkeen epäonnistunut toimimaan tehokkaasti ja syy siihen löytyy sen omasta turvallisuusneuvostosta.

Yhdistyneiden kansakuntien turvallisuusneuvosto koostuu viidestä pysyvästä jäsenestä ja kymmenestä kahden vuoden välein vaihtuvasta jäsenestä. Pysyviä jäseniä ovat Iso-Britannia, Kiina, Ranska, Yhdysvallat ja Venäjä. Pysyvillä jäsenillä on kaikkien turvallisuusneuvoston päätöksentekoon veto-oikeus.

Pirkanmaan keskustanuorten mielestä tämä täytyy muuttaa ja ehdotammekin, että turvallisuusneuvoston pysyvien jäsenien on luovuttava veto-oikeudestaan.

Tämän avulla jokainen YK:n jäsenvaltio saadaan samalle viivalle turvallisuusneuvoston päätöksenteossa. Yhdistyneiden kansakuntien reagointimahdollisuudet konflikteihin, etnisiin puhdistuksiin ja rikoksiin ihmisyyttä vastaan kasvaisivat todella paljon tämän uudistuksen myötä.

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Globalisoituvassa maailmassa Yhdistyneiden Kansakuntien (YK) rooli ja merkitys korostuu koko ajan vain enemmän. On huolestuttavaa, ettei YK kykene toimimaan tehokkaasti, ja yksi syy siihen on YK:n turvallisuusneuvoston toiminnan puutteet. Keskustanuorten liittokokous katsoo, että turvallisuusneuvoston pysyvien jäsenmaiden on luovuttava veto-oikeudesta, sillä se on toistuvasti estänyt turvallisuusneuvostoa toimimasta nopeasti kriittisissä tilanteissa. Myös neuvoston kokoonpanoa tulisi tarkastella ja päivittää paremmin nykypäivää vastaavaksi. Esimerkiksi Euroopan Unionin tulisi olla turvallisuusneuvoston pysyvä jäsen.

25. Pirkanmaan Keskustanuoret: Suomeen on luotava kolmen maakunnan metropolialue

Suomen pääkaupunkiseudun kehitys on jo pitkään jarruttanut neljän kaupungin loukussa. Helsinki, Espoo, Kauniainen ja Vantaa muodostavat Suomen ainoan niin kutsutun metropolialueen. Tällä alueella on tasaisin väliajoin yritetty luoda yhteistä toimivaa hallinnollista aluetta siinä onnistumatta.

Toimiva metropolialue on koko Suomen etu. Metropolialue tarvitsee kaksi asiaa, joita pelkästään pääkaupunkiseutu ei voi yksin tuottaa: runsaasti kaupunkialuetta ja paljon ihmisiä.

Suomeen on luotava maantieteellisesti rajoittumaton kolmen kaupunkialueen metropoli. Pirkanmaan keskustanuoret haluavat pääkaupunkiseudun, Tampereen ja Turun muodostavan yhden kokonaisen hallinnollisen metropolialueen, joka hyödyttää koko Suomen kehitystä.

Metropolialueen toimintaa on helppo edistää 55 minuutin junayhteyden tuonnilla näiden alueiden välille, ja tällainen yhteys on luotava mahdollisimman nopeasti. Tällöin uuden metropolialueen eri osiin on helppo siirtyä vaivattomasti, nopeasti ja edullisesti.

Pirkanmaan keskustanuoret haluavat edistää toimivaa metropolikehitystä, joka samalla edesauttaa myös maaseudun elinvoimaisuutta. Ilman toimivaa, kolmen eri maakunnan sisällä olevaa metropolia Suomen kehitys ei pysy globaalien kasvun mukana. Kun metropolialue on toimiva ja kehittyvä, koko Suomi hyötyy alueen hyvinvoinnista.

Liittokokous ei yhdy aloitteeseen.

Keskustanuorten mielestä Etelä-Suomen suurten kaupunkien pitkäjänteistä kehittämistä on jatkettava. Samaan aikaan Keskustanuoret näkee hajautetun yhteiskunnan mahdollisuudet myös tulevaisuudessa, eikä metropolisoitumiskehitys ole välttämättömyys globaalissa kasvussa mukana pysymiselle. Koko Suomea on jatkossakin rakennettava ja esimerkiksi rautatieverkon kehittämisen ei tule rajoittua vain etelän kolmioon. Keskustanuorten linjana on kahdeksantoista maakunnan Suomi, jota kehitetään tasapainoisesti alueiden eri vahvuudet huomioiden.

26. Pohjois-Pohjanmaan Keskustanuoret: Perheiden tukipalvelut kuntoon!

Pohjois-Pohjanmaan Keskustanuoret on huolissaan perheiden kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista ja tuen riittävydestä. Yhä useammilla perheillä on puutteelliset kotitalous- ja elämänhallintataidot. Se periytyy, heijastuu lasten hyvinvointiin ja kuormittaa lastensuojelua.

Perheiden tukipalvelut on kohdistettava laajasti ennaltaehkäiseviin menetelmiin - ei vain sosiaalipalveluihin. Esimerkkejä tällaisista tukipalveluista ovat velkaneuvonta, vertaistukiryhmät ja kotitalouden tukipalvelut. Tuen on oltava konkreettista ja tultava kotiin asti.

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Liittokokous yhtyy Pohjois-Pohjanmaan Keskustanuorten huoleen perheiden kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista ja tuen riittävydestä. Keskustanuoret vastaa perhepolitiikan haasteisiin perhepoliittisella ohjelmalla, jossa kiinnitetään huomiota myös perheiden ja vanhempien hyvinvointiin. Lähtökohtana tulee olla, että ammatillista tukea on saatavilla kaikissa vanhemmuuden vaiheissa.

Perheiden tukeminen alkaa jo perhesuunnittelusta, ja jatkuu saumattomasti synnytyksen jälkeen. Vanhemmille pitää olla tarjolla koulutusta vauva- ja perhearjen haasteisiin sekä vertaistukiryhmiä. Liittokokous näkee, että myös kotitalouden tukipalveluita on kehitettävä.

27. Pohjois-Pohjanmaan Keskustanuoret: Ravintoloiden ilmoitettava selkeästi lihan alkuperämaa

Pohjois-Pohjanmaan Keskustanuoret esittää ravintoloille pakolliseksi ilmoittaa käyttämänsä lihan alkuperämaa. Ilmastonmuutos etenee rajua vauhtia, ja enintään kahden asteen tavoite alkaa näyttää kaukaiselta haaveelta. Tavoitteiden saavuttaminen vaatii päästöjen vähentämisen lisäksi erityisesti tietoisuuden lisäämistä, ja ravintolaruoan alkuperän selkeä ilmoittaminen on osa tätä. EU:ssa sekä maa- ja metsätalousministeriössä on menossa valmisteluja aiheen tiimoilta.

Ruoan ja erityisesti lihan tuominen pitkien välimatkojen takaa kuormittaa ilmastoa merkittävästi kuljetuksessa syntyvien päästöjen kautta. Yleisesti on tiedossa myös esimerkiksi eteläamerikkalaisen lihantuotannon ympäristöongelmat sademetsien kaatamisineen puhumattakaan eettisistä ongelmista.

Lihan alkuperämaa olisi ilmoitettava aterialistauksissa, mainoksissa, menuissa ja noutopöytien yhteydessä. Ilmoitusvelvollisuus koskisi lihaa sekä kalaa.

Lihan alkuperän ilmoittaminen tulisi nostaa samalla osaksi Eviran Oiva-raportointia, jolloin valvonta saadaan mukaan osaksi jo olemassa olevaa järjestelmää.

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Keskustanuorten mielestä on tärkeää, että kuluttajalla on jatkossa mahdollisuus tehdä vastuullisia valintoja ravintoloissa. Näin kasvatamme myös kuluttajatietoisuutta. Kun lihan ja kalan alkuperämaat on ilmoitettu selkeästi, kuluttajan on mahdollisuus valita lautaselleen puhdasta ja kotimaista ruokaa, jolloin esimerkiksi raaka-aineen kuljetusmatkat eivät rasita ilmastoa yhtä paljon,

kuin ulkomailta tuotu raaka-aine. Tämä on yksi keino, jolla myös ravintolat voisivat osallistua ilmastotalkoisiin.

Jopa 80% kuluttajista haluaa tietää nauttimansa lihan ja kalan alkuperämaan ravintoloissa ilman, että sitä tarvitsee erikseen kysyä. Alkuperämaalla katsotaan olevan vahva merkitys lihan ja kalan laatuun. Jatkossa kuluttajilla tulisi olla mahdollisuus valita tietoisesti ruokansa.

28. Pohjois-Pohjanmaan Keskustanuoret: Romutuspalkkiolla eroon epäterveellisistä kiinteistöistä

Vuokraturvan Timo Metsola ehdotti 29.1.2018 taloustaidon blogissaan romutuspalkkiota muuttotappioalueiden asuntokauppaa vauhdittamaan. Romutuspalkkiolla valtio maksaisi purkamisen sellaisiin kiinteistöihin, joiden myyminen on muodostunut toivottomaksi esimerkiksi huonon kunnan tai sijainnin vuoksi.

Pohjois-Pohjanmaan Keskustanuoret esittää, että romutuspalkkio otetaan käyttöön sellaisissa kiinteistöissä, joiden kunnostaminen ei ole enää kannattavaa ja järkevää sijainnista riippumatta. Romutuspalkkio voitaisiin näin ottaa käyttöön myös muualla kuin muuttotappioalueilla.

Romutuspalkkion kohteeksi tulisi kelpuuttaa ainoastaan merkittävästä terveyttä uhkaavista vaurioista kärsiviä rakennuksia. Esimerkiksi hometalot aiheuttavat merkittäviä terveyshaittoja sekä asujilleen että sen lähiympäristöön.

Romutuspalkkiolla voitaisiin kattaa osa asiinkelvottoman kiinteistön purkukustannuksista, ja osa uuden energiatehokkaamman kiinteistön rakentamisesta. Tuen määrää laskettaessa voitaisiin ottaa huomioon kiinteistön viimeisin kiinteistöverotusarvo sekä tuen saajan edellisen verovuoden ansiotulot.

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Korjauskelvottomien kiinteistöjen romutuspalkkio kannustaisi kiinteistönomistajia purkamaan yhteiskunnan ja ympäristön muutosta haittaavia rakennuksia. Terveydelle haitallisten rakennusten tai asumattomien asuntojen purkamisen edistäisi maa-alueen uudelleenrakentamista terveellisemmällä vaihtoehdoilla tai nopeuttaisi ympäristön palautumista luonnontilaiseksi.

29. Pohjois-Pohjanmaan Keskustanuoret: Suomeen säädettävä sementtivero!

Betonin valmistaminen edellyttää sidosaineen, sementin käyttöä. Sementin valmistuksessa kalkkikiveä ja muita mineraalisia raaka-aineita poltetaan kiertouunissa lähes 1500 asteen lämpötilassa. Tämä prosessi kuluttaa runsaasti energiaa, ja lisäksi kalkkikivi vapauttaa kuumentuessaan huomattavan määrän hiilidioksidia. Suomen sementtiteollisuus aiheuttaa Suomen kasvihuonekaasupäästöistä noin 1,25 %.

Pohjois-Pohjanmaan Keskustanuoret vaatii Suomeen otettavaksi käyttöön sementtiveron. Sementtivero kannustaa betonin valmistajia kehittämään muita, ilmastoystävällisempia sidosaineita betonin valmistamiseen.

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Sementin valmistuksen ilmastokuormitus on merkittävä, vaikkakin usein unohdettu päästölähde. Keskustanuoret näkee rakennusteollisuuden olevan potentiaalinen hiilen sitoja nykyisen päästöjä aiheuttavan teollisuuden alan sijaan. Sementille asetettava haittaveron ohjaisi rakennusteollisuutta ympäristöystävällisempiin hiiltä sitoviin ratkaisuihin.

30. Oulun Keskustanuoret: Viherkatoista monen suomalaisen kaupungin pelastus

Oulun Keskustanuoret esittää viherkattorakentamisen lisäämistä Suomessa sekä siihen liittyvien säästöjen päivittämistä. Suomessa tapahtuu kiihtyvällä tahdilla kaupungistumista, kun ihmiset muuttavat kasvukeskuksiin. Samalla lieveilmiöt korostuvat, kun paukkupakkasilla ilmanlaatu on huono, kuivuudessa katupöly tunkeutuu keuhkoihin ja rankkasateet tukkivat viemärit ja saavat kadut tulvimaan.

Viherkatoilla tarkoitetaan rakennuksen kattoa, jolta löytyy elävää kasvillisuutta. Suomalaiset, perinteiset turvekatot ovat mainio esimerkki viherkatosta. Katoilla oleva kasvillisuus auttaa monessa asiassa, esimerkiksi ilmanlaatu paranee ja rakennuksista tulee energiatehokkaampia. Hulevesien hallinnassa viherkatot ovat loistavia ja ne ovat huomattavasti kustannustehokkaampia kuin viemäriverkoston uusiminen. Viherkatot myös sitovat hiilidioksidia ja siten taistelevat metsäkadon aiheuttamia ilmastovaikutuksia vastaan.

Viherkatot lisäävät asukkaiden viihtyvyyttä varsinkin silloin, jos asukkaiden on mahdollista päästä katoille nauttimaan lähiluonnosta. Helsingissä on jo esimerkiksi kattopuutarhoja.

Viherkattojen rakentamista ja muuta rakennusten viherrakentamista tulee helpottaa selkiyttämällä siihen liittyviä säädöksiä ja päivittämällä rakennevaatimuksia uusimman tiedon mukaisesti. Kuntia kannustetaan sallimaan ja jopa vaatimaan rakennusjärjestyksissään viherkattojen laajamittainen hyödyntäminen rakennusten koko kirjossa aina vajoista taloihin.

Tehdään Suomesta viherkattojen luvattu maal!

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Viherkatot lisäävät asukkaiden viihtyvyyttä, mutta ovat myös keino sitoa hiilidioksidia ja saasteita ilmasta. Keskustanuoret haluaa edistää viherkattojen lisäämistä ympäri maan säädöksiä selkeyttämällä. Keskustanuoret vaatii myös poliittisia päättäjiä osoittamaan resursseja viherkattojen kasvillisuuteen sitoutuneen hiilen pitkäaikaisen sitomisen tutkimukseen.

31. Oulun Keskustanuoret: Viherkerroin otettava käyttöön kaikissa kunnissa

Viherkerroinmenetelmä parantaa kaupungin edellytyksiä sopeutua ilmastonmuutokseen edistämällä tonttikasvillisuuden vihertehokkuutta ja riittävän viherrakenteen säilymistä. Sen avulla voidaan joustavasti arvioida ja kehittää tapaa rakentaa tiivistä kaupunkirakennetta, joka on ilmastonmuutokseen sopeutunutta, vihreää ja luo sosiaalisia arvoja pihaympäristöihin. -- Viherkerroin on suhdeluku tontin painotetun viherpinta-alan ja tontin kokonaispinta-alan välillä.+ (lähde: <http://ilmastotyokalut.fi/tyokalut/viherkerroin/>)

Viherkerrointyökalu on käytössä osassa Suomen kaupungeissa. Riittävän vehreyden takaamiseksi tiiviissä rakennetuissa ympäristöissä tulee kaikkien Suomen kaupunkien ja kuntien ottaa viherkerroin käyttöön omassa asemakaavoituksessaan.

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Keskustanuoret näkee rakennetun ympäristön vehreyden sekä ilmaston että mielenterveyden kannalta positiivisena asiana. Viherkerroin on hyvä työkalu elinympäristön ekologisen ja sosiaalisen kestävyuden määrittämiseksi. Liittokokous kannustaa kaikkia nuorkeskustalaisia kuntapäättäjiä edistämään viherkertoimen käyttöönottoa omassa kunnassa vapaaehtoiselta pohjalta

32. Kallion Keskustanuoret: Jätteiden loppusijoittaminen taivaalle lopetettava

Ilmastotavoitteisiin pääsemiseksi Suomen on tärkeää kiinnittää huomiota erityisesti kaikkein merkittävimpien päästöjen vähentämiseen. Erityisen tärkeää on kiinnittää huomiota energiasektorin kehittämiseen, sillä valtaosa Suomessa aiheutuneista kasvihuonepäästöistä on peräisin energiasektorilta, viimeisimmänkin tilastokeskuksen tilaston valossa energiasektorilta aiheutui yli 70% päästöistä.

Ydinvoiman lisääminen on tehokkain tapa puhdistaa energiantuotantoa ilmastopäästöistä. Ydinvoimalla on ylivertainen kyky tuottaa sähköä ja lämpöä. Esimerkiksi Olkiluoto 3:n kokoinen reaktori kykenee tuottamaan moninkertaisesti enemmän sähköä kuin miljoona aurinkopaneelia, minkä lisäksi ydinvoimaa voidaan hyödyntää lämmöntuotantoon, mitä uusiutuvilla on hankala saavuttaa.

Olkiluoto 3:n kokoisten voimaloiden sijasta jatkossa tulee kuitenkin keskittyä pienydinvoimaloiden tuotantoon, jolloin saadaan hyödynnettyä paremmin uusia etuja ydinvoimasta. Pieni ydinvoimala on helpompi jäähdyttää ja siitä voidaan tehdä automaattinen, mikä tekee siitä äärimmäisen turvallisen. Yksikin pienikin ydinvoimala voisi lämmittää keskisuuren Suomalaisen kaupungin, vaikkapa Seinäjoen, Rovaniemen tai Lappeenrannan.

Pienissä ydinvoimaloissa osat voidaan valmistaa tehtaissa, mikä mahdollistaa sarjavalmistuksen ja nopeamman rakentamisen. Sarjavalmistus laskee myös hintoja.

Tulevaisuudessa sähköenergian kysyntä tulee kasvamaan radikaalisti, varsinkin liikenteemme sähköistyä hyvää tahtia. Tähän sähköntarpeeseen vastaaminen tulee olemaan haasteellista, koska suuriosa sähköverkon perusvoimaksi kelpaavista sähköntuotanto muodoista on käytännössä materiaaleihin sitoutuneen energian vapauttamista polttamalla, joka tuottaa hiilidioksidi päästöjä, mikä taas osaltaan auttaa kiihdyttämään ilmaston muutosta. Ydinvoimaloissa käytetty "polttoaine" ei pala sanan varsinaisessa merkityksessä. Siitä ei synny palamiskaasuja, kuten hiilidioksidia. Niinpä ydinvoima on ilmastonmuutoksen kannalta selvästi parempi energiantuotantomuoto kuin esimerkiksi muut fossiiliset polttoaineet. Suomessa on runsaasti sellaista teollisuutta, joka tarvitsee paljon sähköä. Tällaista teollisuutta ovat esimerkiksi metallien valmistus ja paperin tuotanto. Niiden kannalta ydinvoima on hyvä energiantuotantomuoto.

Muita realistisia vaihtoehtoja ei ole. Ydinjäte on myös yleisesti luultua pienempi ongelma, se voidaan lähitulevaisuudessa käyttää uudestaan reaktoreiden polttoaineena ja näin entistä tehokkaammin muuttaa hyödyksi. Keskustanuorten on otettava askel kohti vihreämpää tulevaisuutta ja luotettava tieteeseen, eikä tunteisiin joihin eri ympäristöjärjestöiksi itseään kutsuvat tahot ovat vuosikautia lokakampanjoillaan vedonneet. Keskustanuorten virallinen kanta ydinvoimaan tulee muuttua myönteiseksi.

Liittokokous ei yhdy aloitteeseen.

Uraanipohjaiseen fissioydinvoimaan tulee suhtautua väistyvänä välivaiheen energiamuotona. Ydinvoiman markkinoimisen sijaan Keskustanuorten tulisi kannustaa jatkossakin uudenlaisiin energiaratkaisuihin, kuten älykkäisiin sähköverkkoihin ja pohjoismaiseen yhteistyöhön. Suomalaisen energijärjestelmän tulee olla omavarainen, hajautettu ja älykäs. Ydinjätteen loppusijoituksen suunnittelu on Suomessa pitkällä, mutta kaikkia haasteita ei ole onnistuttu vielä ratkaisemaan. Emme voi ottaa riskiä siitä, että ympäristö- tai turvallisuusuhkien maksajana ovat tulevaisuuden sukupolvet.

Kuten monessa muussakin asiassa, myös energiantuotannossa Keskustanuoret kannattaa hajauttamista. Hajautetun uusiutuvan energian tuotannon tueksi tarvitaan ydinvoimaa, jotta fossiilisista polttoaineista päästään eroon.

Suomeen on valmistumassa tulevina vuosina kaksi uutta käyttöön otettavaa ydinvoimalaa, jonka vuoksi uusia lupia ei tarvitse nyt myöntää. Rakennusprosessit ovat olleet pitkiä ja haasteellisia ja aikaa on mennyt hukkaan. Keskustanuoret haluaa ratkaista tulevaisuuden energiantuotannon ongelmat ja ilmastonmuutoksen hajautetun, uusiutuviin pohjautuvan energiantuotannon avulla.

33. Varsinais-Suomen Keskustanuoret: Uraaniydinvoimasta toriumydinvoimaan

Uraaniydinvoimasta on siirryttävä toriumydinvoimaan mitä pikimmiten. Toriumydinvoiman käytöstä ei jää asekelpoista jätettä ja sen puoliintumisaika on myös huomattavasti lyhyempi kuin uraanilla.

Useat nykyaikaiset ydinvoimalat voidaan muuttua toriumydinvoimaloiksi. Yhdestä

toriumkaivoksesta voidaan tuottaa polttoaine koko maailman energiatarpeeseen. 10 000 tonnia toriumia riittää korvaamaan kaiken miljardeja tonneja hiiltä, kaasua ja bensiiniä polttamalla tuotetun energian. Torium on maankuoressa kolmekertaa niin yleinen kuin uraani.

Varsinais-Suomen Keskustanuoret esittävät, että uraaniydinvoimasta luovutaan ja toriumydinvoima otetaan käyttöön mahdollisimman nopealla aikavälillä.

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Keskustanuoret suhtautuu yleisesti ydinvoimaan varauksella ja siirtymävaiheen energiamuotona. Toriumin mahdollisuudet ovat kiinnostavia, ja niiden tutkimukseen täytyy panostaa. Torium-pohjaiset ydinvoimalat olisivat huomattavasti nykyisiä uraaniydinvoimaloita parempi ratkaisu, mutta niiden kehittäminen on edelleen pahasti kesken.

34. Etelä-Pohjanmaan Keskustanuoret: Luomutuotannon erityistuista luovuttava

Etelä-Pohjanmaan Keskustanuoret esittää, että luomun erillisistä tuista on luovuttava. Luomu ei pelasta maailmaa, sillä se vaatii paljon enemmän pinta-alaa samaan määrään satoa kuin ei-luomu viljely. Haluamme, että luomuviljelijät hakevat korkeammat tuottajahintansa markkinoilta, eivät erityisistä tuista. Jo nyt luomu maksaa kaupassa enemmän kuin normaali tuote, vaikka se saa tukea enemmän.

Liittokokous ei yhdy aloitteeseen.

Lisätuen poistaminen tarkoittaisi käytännössä luomutuotannon aktiiviviljelyn loppumista Suomessa. Luomun hintaa ei voida nostaa sille tasolle, jotta se toisi ilman tukia kannattavan pohjan tuotannolle. Luomutuotannossa on erityisvaatimuksia muun muassa eläintuotantotilojen mitoituksessa, laiduntamisessa ja eläinten kytkettynä pitämisessä. Tämä kaikki tuo lisäkustannuksia, joita pyritään kompensoimaan korkeammilla tukimäärillä.

35. Etelä-Pohjanmaan Keskustanuoret: Sokerin haittaveron palautettava

Etelä-Pohjanmaan Keskustanuoret esittää sokerin haittaveron palauttamista. Meillä on lukuisia haittaveroja kuten alkoholi- sekä tupakkatuoteverotus. Haittaveroilla pyritään kattamaan terveydenhuollon aiheuttamia kustannuksia sekä edistämään kansanterveyttä. Sokerin on todettu aiheuttavan samanlaista riippuvuutta kuten huumeet ja alkoholi. Juuri sokerin addiktoiva luonne tekee siitä vaarallisen; mitä enemmän sokeripitoisia ruokia syö, sitä enemmän sitä himoitsee. Ja mitä enemmän herkuttelee, sitä enemmän lihoo. Siksi sokeri on tuotava samalle linjalle, kuten muut haitalliset aineet.

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Keskustanuoret näkee sokerin haittaveron hyvänä keinona puuttua sokerin terveyshaittoihin. Näin edistämme kansanterveyttä. On myös tärkeää lisätä tietoisuutta sokerin aiheuttamista haitoista ja

sen riippuvuutta aiheuttavasta luonteesta. Näin kuluttaja osaisi valita paremmin terveemmän vaihtoehdon.

Aikaisemmin käytössä ollut makeisvero kohteli eri tuotteita eri tavalla. Sokerin haittaverolla voitaisiin puuttua myös piilosokeriin, jota esimerkiksi monet mehut ja välipalapatukat sisältävät, mutta jota harvoin tulee miellettyä haitalliseksi. Sokerin haittaveron tulisi perustua sokerin määrään, ei itsessään tuotteeseen.

36. Etelä Pohjanmaan Keskustanuoret: Tuloverolle katto

Etelä-Pohjanmaan Keskustanuoret esittää tuloveron progressiolle neljänsikymmenen prosentin kattoa. Liian suuri tuloveroprogressio vähentää ihmisten halua tehdä töitä ja päästä uusiin, paremmin palkattuihin tehtäviin. Tämä taas osaltaan vähentää ihmisten liikkuvuutta ja vaikuttaa negatiivisesti omaisuuden kertymiseen palkkatyötä tekevälle kansanosalle. Näiden syiden takia Etelä-Pohjanmaan Keskustanuoret esittää tuloveron katon alentamista nykyiseltä tasolta neljäänkymmeneen prosenttiin.

Liittokokous ei yhdy aloitteeseen.

Keskustanuoret myöntää työn verotuksella olevan merkittäviä kannustinvaikutuksia työn tarjonnan kannalta. Nykyisin korkein marginaaliveroaste on noin 58 prosenttiyksikköä. Korkeasta veroasteesta huolimatta Suomi velkaantuu edelleen. Tuloverokaton asettaminen 40% tasolle johtaisi verokertymän merkittävään pienentymiseen.

37. Etelä-Pohjanmaan Keskustanuoret: Työmarkkinajärjestöjen verovapaudesta luovuttava

Työmarkkinajärjestöille on lainsäädännössä annettu erityisasema, jossa jäsenmaksut saa vähentää verotuksesta. Niin työntekijät kuin työnantajatkin voivat vähentää verotuksessaan maksamansa työmarkkinajärjestön jäsenmaksut, lisäksi työmarkkinajärjestöjen sijoitusten tuottamat tulot ovat verovapaita. Tämä järjestely on tehty aikanaan tukemaan työmarkkinajärjestöjen tärkeää yhteiskunnallista asemaa. Kuitenkaan nykyisen lainsäädännön puitteissa työmarkkinajärjestöjen verokohtelun sekä toiminnan yleishyödyllisyyden perustetta on hankala arvioida.

Lainsäädännön väljyydestä joutuen työmarkkinajärjestöt ovat päässeet toimimaan julkisuudelta suojassa. Lainsäädäntö sanoo, ettei yleishyödyllinen yhdistys tai säätiö saa tuottaa taloudellista etua osinkoina, voitto-osuutena eikä kohtuullista suurempaa palkkana tai muuna hyvityksenä. Näitä tietoja ei voida kuitenkaan asianmukaisesti arvioida, sillä näillä järjestöillä ei ole velvollisuutta julkaista toimintansa tietoja.

Erityisesti ammattiyhdistysliike on viimeisien vuosien aikana saanut pelkästään Kojaamolta osinkoina yli 100 miljoonaa euroa, joista ei ole maksettu veroja, myöskään Kojaamon

listautumisesta syntyneistä tuloista ei maksettu veroja. Tällainen lainsäädännön aukko jättää verottajan nuolemaan näppejään. Verotusta tulisikin uudistaa siten, että työmarkkinajärjestöjen verovapaudesta on luovuttava seuraavan hallituskauden aikana.

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Ammattiyhdistysliikkeiden ja ammattiliittojen saavutukset historiassa ovat tunnetusti ja tunnustetusti edistäneet suomalaisten työntekijöiden asemaa. Paljon hyvää on saatu aikaan. Olemmekin päätyneet suurelta osin tilanteeseen jossa näiden toimijoiden tarpeellisuutta on alettu kyseenalaistaa ja ulospäin toiminta vaikuttaa enemmänkin verovapaata tuottoa tekevältä sijoitusyhtiöltä.

Jäsenmaksun verovähennys on lähtökohdat ja järjestöjen tavoitteet huomioon ottaen perusteltua, mutta liiketoiminnan verovapaus ei niinkään. Olisi vähintäänkin kohtuullista, että huonossa taloudellisessa tilanteessa myös työmarkkinajärjestöt osallistuisivat yhteisen kotimaamme tilanteen parantamiseen suomalaisilta keräämillä varoillaan.

38. Peräseinäjoen Keskustanuoret: Mammutti Suomen luontoon

Mammutit on tuotava takaisin Suomen luontoon. Villamammutti kuoli sukupuuttoon Pohjois-Euroopassa noin 14000 vuotta sitten. Sukupuutolle on esitetty useita syitä, kuten ihmisten harjoittama vastuuton luonnon hyväksikäyttö metsästyksen nimissä. Ihmisten aiheuttaman sukupuuton takia on siis välttämätöntä tarkastella mahdollisuuksia herättää kyseinen laji eloon nykyaikaista teknologiaa hyödyntäen.

Suomi hyötyisi mammutteista usealla eri osa-alueella. Mammutin taloudelliset hyödyt ovat merkittäviä, sillä niiden ansiosta Suomen luontomatkailu kasvaisi merkittävästi ja mammuttisafarit, -museot sekä -oheistuotteet tulisivat merkittäväksi osaksi Suomen kansantaloutta. Aluepoliittisesti mammutit loisivat taloudellista hyötyä sekä työllisyyttä ympäri Suomea.

Keskustanuorten on ajettava eteenpäin vaatimusta, että mammuttien geneettiseen tutkimukseen on suunnattava rahoitusta.

Liittokokous ei yhdy aloitteeseen.

Keskustanuoret ei koe tarpeelliseksi aloittaa toimenpiteitä lajin henkiin herättämisen osalta. Valitettavasti kyseinen laji, kuten myös aloitteen tehnyt Keskustanuorten osasto, on kuollut sukupuuttoon.

39. Etelä-Pohjanmaan Keskustanuoret: Nopeusrajoitukset ylös!

Etelä-Pohjanmaan Keskustanuoret esittää, että ylimpiä nopeusrajoituksia (80, 100 ja 120) nostetaan. Uudet turvalliset autot ja leveät tiet mahdollistavat nopeusrajoitusten kasvattamisen ilman lisäkustannuksia tai vaaroja. Nopeusrajoitusten nosto parantaa työn liikkuvuutta, kun matka-

ajat lyhenevät. Etelä-Pohjanmaan Keskustanuoret haluaa, että liitto on yksityisautoilun vankka puolustaja ja kehittäjä.

Liittokokous ei yhdy aloitteeseen.

Useissa eri tutkimuksissa on todettu, että nopeus kasvattaa reaktioaikaa ja jarrutusmatkoja sekä lisää vakavien loukkaantumisten ja kuolemaan johtavien onnettomuuksien riskiä. Keskustanuoret kokee, että nopeusrajoitusten nostosta tulevat riskit ovat niin suuret ettei nopeusrajoituksia tule nostaa.

Suomessa on myös yksi Euroopan vanhimmista autokannoista. Teiden maksiminopeuksien nosto koskisi myös tätä vanhaa autokantaa, jonka mukaan uusia nopeusrajoituksia ei olisi laskettu. Keskustanuorten avauksissa on myös usein noussut esille tiestöjen huono kunto ja heikko kunnossapito, jotka myös osaltaan puoltavat sitä, ettei nopeusrajoituksia voida nostaa nykyisestä.

Teemme päätöksiä ajassa, jolloin meidän tulee ajatella asioita myös ympäristön näkökulmasta. Nopeuden nosto kasvattaa ilmanvastusta nopeuden neliössä, eli polttoaineen kulutus kasvaa. Keskustanuoret haluaa kehittää yksityisautoilua myös muun muassa polttoaineen osalta mutta tulevaisuudessakin autot tarvitsevat jonkin energianlähteen kulkeakseen ja sen tuottaminen ei ole täysin päästötöntä/ongelmatonta. Siksi polttoaineesta riippumatta näemme nopeusrajoitusten noston myös ympäristön kannalta ongelmallisena.

40. Etelä-Pohjanmaan Keskustanuoret: Eroon biokaasun byrokratiasta!

Biokaasun tuottaminen on ankarasti lainsäädännöllä säännelty ja käytännössä tavallisen kokoiselle maatilalle mahdotonta. Maatilakokoluokan tuotantolaitoksille tarvitaan oma lainsäädäntö, sillä nykylainsäädäntö on ankara ja hankala pienemmille tuottajille, koska kaikki energiatuottajat joutuvat saman byrokratian pyörteisiin tuotantolaitoksen koosta riippumatta. Pahimmassa tapauksessa pienen tuottajan liikevaihto voi mennä kokonaisuudessaan laitoksen auditointimaksuihin ja muuhun byrokratian tuomiin velvollisuuksiin. Tankkausjakeluverkosta tulee kehittää ja lisätä bensa-asemaverkoston tasalle koko Suomessa. Byrokratiaa voidaan myös helpottaa, jotta biokaasun tuottajat voisivat itse kuljettaa kaasun tankkausasemille. Maatilarahoituspaketti tai -ohjelma pankeille käyttöön, Suomeen on luotava valtion takausjärjestelmä uusille investoinneille.

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Keskustanuorten mielestä turhanpäivästä byrokratiaa tulisi purkaa mautilojen energiatuotteiden, joihin myös biokaasu kuuluu, ulosmyymisessä. Nykyisinkin on mahdollista saada investointitukea näihin hankkeisiin, mutta hakijan tulee valita joko omaan käyttöön tuotettavaa tai ulosmyyntiin tuotettavaa energiaa. Byrokratiaa voisi purkaa muuttamalla investointitukihakemusta niin, että tuottaja voisi tarvittaessa tuottaa energiaa omaan käyttöön sekä ulosmyyntiin, mikä olisi tuottajalle kannattavampi vaihtoehto kun hän voisi samalla tuottaa itselleen energiamuotoja ja myydä niitä myös eteenpäin.

Keskustanuoret ovat yhtä mieltä siitä, että biokaasun tankkausverkostoa tulisi kehittää koko Suomen kattavaksi järjestelmäksi.

41. Etelä-Pohjanmaan Keskustanuoret: Ei lisähakkuita ilman lisärahaa Metsoon!

Etelä-Pohjanmaan Keskustanuoret vaatii, että metsien suojeleohjelma Metson määrärahat on tuplattava ja metsien vapaaehtoista suojeleua on lisättävä saman verran kuin lisähakkuita tehdään. Biotalous ja puiden lisähakkuut ovat perusteltuja asioita, mutta samalla meidän on pidettävä huoli metsien monimuotoisuudesta. Etelä-Pohjanmaan Keskustanuoret ei kannata suojeleuun pakottamista, vaan vapaaehtoisuuteen pohjautuvaa suojeleua, kuten Metsoa.

Liittokokous ei yhdy aloitteeseen.

Keskustanuoret pitää metsien suojeleua äärimmäisen tärkeänä ja luonnon monimuotoisuudesta täytyy pitää huolta. Kuitenkin aloitteen vaatimus Metson määrärahojen tuplaamisesta on kohtuuton ja epärealistinen. Keskustanuoret haluaakin, että rahoitusta metsien suojeleuun lisätään suhteessa hakkuiden kasvamiseen. Keskustanuoret kannustaa metsänomistajia metsien vapaaehtoiseen suojeleuun.

42. Etelä-Pohjanmaan Keskustanuoret: Ruokavirasto aidosti Seinäjoelle

Etelä-Pohjanmaan Keskustanuoret vaativat, että uuden Ruokaviraston työntekijöitä sijoitetaan jatkossa Seinäjoelle. Uuden viraston kaikki uudet työpaikat tulee sijoittaa Seinäjoelle ja vanhat, muualla sijaitsevat työt pitää suurimmilta osin siirtää pois Helsingistä pääasiassa Seinäjoelle.

Liittokokous ei yhdy aloitteeseen.

Olemme iloisia yhdessä eteläpohjalaisten kanssa uuden viraston sijoittamisesta Seinäjoelle, "puhtaana ruoan pääkaupunkiin". Desentralismin mukaisesti emme kuitenkaan voi kannattaa keskittävää aluepolitiikkaa ja kannustaa sitomaan kaikkia viraston työpaikkoja yhteen pisteeseen.

43. Keski-Suomen Keskustanuoret: Keskustan nostettava kv-profiiliaan

Ensi vuoden aikana Europarlamenttivaalit ja Suomen EU-puheenjohtajuuskauden alkaminen ovat tapahtumia, jotka aktivoivat kansallista keskustelua kansainvälisestä politiikasta.

Emme saa antaa muiden poliittisten puolueiden vallata koko areenaa tässä keskustelussa vaan keskustalaisen aatteen tulee näkyä ja kuulua Suomen linjauksissa.

Tällä hetkellä puolueessa on muutamia todella aktiivisia toimijoita kansainvälisten asioiden parissa, mutta laajempaa keskustapoliitikoiden rintamaa kaivataan kansainvälisille areenoille. Tämän lisäksi

puolueen sisällä käytävää keskustelua kansainvälisestä politiikasta tulisi aktivoida merkittävästi.

Maailman yhä globalisoituessa on tärkeää muistaa, että kansainväliseen politiikkaan on osallistuttava aktiivisesti voidakseen vaikuttaa myös kotimaan asioihin eikä tätä politiikan osaluuetta tule jättää muita vähemmälle huomiolle.

Keski-Suomen Keskustanuoret peräänkuuluttaa keskustalaisten poliitikoiden aktiivista läsnäoloa kv-keskustelussa ja puoluejohdon kannanottoja ajankohtaisiin kansainvälisiin kysymyksiin.

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Keskustan näkyvyys kansainvälisessä keskustelussa on jo pitkään ollut vaihtelevaa ja pitkäjänteisyyttä tähän työhön kaivataan. Puolueen tulee panostaa enemmän resursseja kansainväliseen vaikuttamistyöhön, sillä globalisaatiokehityksen myötä tämän politiikan osan merkitys kasvaa edelleen tulevina vuosikymmeninä. Lisäksi suuri osa maamme lainsäädännöstä tulee Euroopan tasolta ja vaikuttaa merkittävästi kaikkien suomalaisten elämään tehden EU-tason vaikuttamisesta äärimmäisen tärkeää.

44. Kainuun Keskustanuoret: Yliopisto Kainuuseen!

Kainuun Keskustanuoret vaatii, että Kainuuseen on perustettava oma yliopisto. Opintojen tulee olla saatavilla kaikille ajasta ja asuinpaikasta riippumatta. Näin perustutkintojen lisäksi jatkokoulutus ja työssäkäyvien kouluttautuminen olisi mahdollista. Tällä saataisiin turvattua tasavertainen koulutus kaikille.

Monialaista yliopistoa tulisi ajaa pilottihankkeena ja nimenomaan etäyliopistona.

Etämahdollisuuksia tulisi hyödyntää harvaan asutun alueen vuoksi, lisäksi tätä voitaisiin käyttää myös kilpailuetuna. Monialaista yliopistoa Kainuussa voisi soveltaa myös koulutusviennissä.

Etenkin korkeakoulutettujen aiheuttama muuttotappio Kainuusta muualle Suomeen on kestänyt. Jos nykykehitys jatkuu, moni kainuulainen yritys tulee kärsimään nykyistä enemmän koulutetun työvoiman puutteesta. Tämä heijastuu suoraan paikallisten yritysten tuottavuuteen ja kilpailukykyyn, ja koko pohjoiseen Suomeen.

Vaadimme, että Keskustanuoret alkavat aktiivisesti ajamaan monialaisen yliopiston perustamista Kainuuseen.

Liittokokous ei yhdy aloitteeseen.

Uuden yliopiston perustaminen on kallista, eikä siihen ole nykyisellään resursseja. Keskustanuoret muistuttaa myös, että Kainuussa on nykyisellään yliopistotoimintaa, esimerkiksi Kajaanin

yliopistokeskuksella. Tämä ei tietenkään korvaa täysin omaa yliopistoa, mutta mahdollistaa yliopistotasaisen opiskelun. Sen lisäksi Kainuusta löytyy erinomainen ammattikorkeakoulu.

Jatkossa yliopistokoulutuksessa olisi tarjottava aidosti mahdollisuus suorittaa opintoja myös monimuotoisesti ja etänä. Tällöin opiskelu olisi mahdollista ajasta, paikasta ja elämäntilanteesta riippumatta. Tämä helpottaisi myös opiskelua harvaan asutuilla alueilla.

Keskustanuorten mielestä on tärkeää, että myös jatkossa jokaisessa maakunnassa on toimiva korkeakoulu.

45. Kainuun Keskustanuoret: Metsänhoito toteutettava alueittain

Julkisessa keskustelussa metsien hoitaminen kärjistyy joko totaaliseen avohakkuuseen tai sen täyskieltoon. Alueeseen sopivien metsänhoidollisten toimenpiteiden valinnassa on otettava huomioon muun muassa maasto, metsätyyppi ja metsän ikä, joko-tai ei toimi.

LUKE:n tutkimuksen mukaan suo- ja turvemaan metsissä jatkuvan kasvatuksen menetelmä voi tuoda puun lisäkasvua ja vähentää vesistöjen ravintopäästöjä. Kuivemmillä metsäalueilla avohakkuiden kieltäminen ja pelkkä harvennus kuitenkin vähentäisi puuston kasvua ja lisäisi hakkuita yhä suuremmalle alalle. Tämä ei olisi hiilinielujen lisäämisen ja ilmastonmuutoksen kannalta järkevää. Jokaiselle metsäalueelle pitää katsoa sille sopivin hoitotapa.

Kainuun Keskustanuoret korostaa kestävänsä metsänhoidon tärkeyttä, järkivihreyttä ja haluaa rohkaista kansalaisia luottamaan metsäalan ammattilaisten tietotaitoon suunnitelmallisessa metsänhoidossa. Monipuoliset metsämme tarvitsevat monipuolisia hoitotoimenpiteitä.

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Metsäalan ammattilaisia velvoittavat hyvät metsänhoidonsuositukset sekä useat eri lait ja asetukset. Näillä ohjeistuksilla ja velvoitteilla halutaan varmistaa nimenomaan se, että jokaisella alueella ja metsäkuviolla tehdään laadukkainta ja kestäväntä metsänkasvatusta sekä varmistetaan, että ympäristön erityispiirteet on huomioitu.

Keskustanuoret on aina edustanut järkivihreyttä ja pyydämme kunnioitusta metsäalan koulutuksen käyneille ammattilaisille.

46. Kainuun Keskustanuoret: Samat sähkösiirtohinnot koko Suomeen!

Kainuun Keskustanuoret vaatii, että sähkösiirtohintojen alueelliset erot on häivyttävä lainsäädännöllä.

Tällä hetkellä vaihtelua on valtavasti ja tilanne on se, että kun siirron perusmaksu on yhdellä alueella tietynlaisessa käyttöpaikassa 74,40 e/v, on se toisen verkkoyhtiön alueella 61 e/kk. Ero saattaa siis olla kymmenkertainen. Tämä on sekä alueellista epätasa-arvoa, että kestäväntöntä Suomen asuttavuuden kannalta.

Verkkoyhtiöllä on valta muodostaa siirtohintansa esimerkiksi sen perusteella miten paljon verkkoa asukasta kohden alueella on, millaisessa maastossa verkko on ja kuinka paljon investointeja verkko tulevina vuosina vaatii. Tämä tarkoittaa esimerkiksi metsäisessä Kainuussa valtavan korkeita siirtohintoja.

Liittokokous ei yhdy aloitteeseen.

Täysin samoja sähkösiirtohintoja koko Suomeen ei ole mahdollista toteuttaa, sillä siirtomaksuista päättävät paikalliset, usein kuntien omistamat, energiayhtiöt. Kuitenkin sähkösiirtohintoja voidaan pyrkiä tasaamaan tukijärjestelmillä. Haja-asutusalueilla sähkösiirtohinnot ovat usein korkeammat korkeampien ylläpitökustannusten vuoksi.

Esimerkiksi Ruotsissa on käytössä alueellinen sähkösiirtohintaa, jolla pyritään siihen etteivät tasapuolisen infran kustannusvaikutukset näkyisi kuluttajille. Tällaisella järjestelyllä on saatu kehitettyä pitkien johtopituuksien alueita merkittävästi.

Suomessa asunto-, energia- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen on käynnistänyt selvityksen kansalaisten kohtuuttomiksi pitämiin sähkösiirtohinnan korotuksiin ja alueellisiin eroihin.

47. Kainuun Keskustanuoret: Autojen romutuspalkkion maksamista jatkettava

Kainuun Keskustanuoret tahtoo, että valtio antaa vanhojen autojen romuttamisesta rahallista tukea uuden, erityisesti ympäristöystävällisen auton hankintaan jatkossakin. Vaikka romutustuki ei rahallisesti ole ollut mikään valtava (alle 2000 euroa) suhteessa uuden auton hintaan (jopa useita kymmeniä tuhansia), se on kuitenkin ajatustasolla hieno kädenojennus.

Kainuun Keskustanuoret näkee romutustuen kannustimena ympäristöystävällisempään ja ekologisempaan elämiseen siirtymisessä. Suomi on pitkien etäisyyksien maa, ja on alueita, joilla

auton käyttäminen on suhteellisen välttämätöntä arjen pyörittämiseksi. Koska autosta luopuminen ei kaikille ole mahdollista, ympäristöystävällisempään vaihtoehtoon siirtyminen olisi tervetullutta ja erittäin kannustettavaa. Muutosvoimia saa aikaiseksi myös positiivisin tavoin. Romutustuen avulla visio ympäristöystävällisemmästä kulkuneuvosta ja siihen siirtyminen olisivat helpompia.

On myös mahdollista, että romutukseen viety auto päätyy kokonaisvaltaisempaan kierrätykseen verrattuna siihen, että käytöstäpoistettua autoa vain seisotetaan. Muun muassa näiden syiden takia romutuspalkkion maksamista on syytä tehdä jatkossakin.

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Keskustanuoret vaatii, että romutustukijärjestelmää jatketaan. Tukea on voinut saada elokuun loppuun saakka ja se on mahdollistanut tuhansien ihmisten siirtymisen vähäpäästöiseen autoiluun. Keskustanuorten mielestä tuki tulisi ulottaa myös vähäpäästöisiin käytettyihin autoihin, jotta yhä useammalla ihmisellä olisi mahdollista ostaa vähäpäästöinen menopeli. Keskustanuoret haluaa olla jatkossakin vähäpäästöisen yksityisautoilun kannattaja ja kehittäjä.

48. Kainuun Keskustanuoret: Lääkejäämät hoitoon

Ihmisten ja eläinten lääkitsemiseen käytettävät aineet voivat olla ympäristölle haitallisia. Kainuun Keskustanuoret patistaa tekoihin lääkejäämien ympäristöön pääsyn ennaltaehkäisemiseksi. Haitta-aineita kuten lääkeainejäämiä ja torjunta-aineita on mahdollista poistaa tehostamalla jätevedenpuhdistusprosessia. Tarvittavaa teknologiaa on saatavilla, mutta suurimmaksi kompastuskiveksi muodostuvat jäljessä laahaava laki ja tutkimustiedon vähyys. Suomessa ei ole yleisiä raja-arvoja haitta-aineille vedessä eikä siten velvoitteita seurata saati puhdistaa aineita pois.

Kaloista löytyy oletettua enemmän lääkejäämiä ja esimerkiksi ehkäisy pillereissä olevia hormoneita päätyy luonnollisen kierron myötä myös juomaveteen, koska tavallinen biologinen menetelmä jätevedenpuhdistuksessa ei niitä poista. Vaikutukset kaloissa näkyvät hedelmällisyyden laskemisena ja muina terveysongelmina. Naaraskaloilla laskevat estrogeenitasot ja koirilla testosteronitasot, jolloin naaraista tulee koirasmaisempia ja koirista naarasmaisempia. Ihmisetkään eivät ole suojassa elinympäristön kemikalisoitumiselta. Mitä kaikkea voivatkaan saada aikaan vesistöissä sekoittuvat lääkeaineiden yhdisteet, joita ei ole tutkittu?

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Keskustanuoret on erittäin huolissaan maaperään ja vesistöihin päätyvistä lääkettäjämistä. Kuten aloitteessa ansiokkaasti todetaan, lääkejäämien aiheuttamat vaikutukset eliöissä ovat merkittävät. Jätevedenpuhdistusprosessia tulee tehostaa ja sen eteen tehtävään tutkimustyöhön on investoitava. Sen lisäksi Keskustanuoret haluaa kannustaa lääkkeidenkäytön vähentämiseen. Lääkkeistä on paljon hyötyä ja monet vakavat sairaudet on saatu kuriin. Samaan aikaan kuitenkin monet lääkkeiden käytön lisääntymisen seuraukset ihmisille ja luonnolle ovat hämärän peitossa.

49. Kymenlaakson Keskustanuoret: Suomen liittyttävä Natoon

Suomen turvallisuusympäristö on muuttunut radikaalisti viimeisten vuosien aikana. Venäjä on miehittänyt osan Ukrainaa ja käy aktiivisesti sotaa Ukrainaa vastaan tukemalla Itä-Ukrainalaisia separatistiryhmiä, käyttämällä yksityistä sotilas yritystä taisteluissa sekä osallistumalla sotaan mm. perinteisellä tykistöllä että kyber iskuilla. Venäjä on de facto sodassa Ukrainan kanssa. Lisäksi Venäjä oli osallinen MH-17 reitti lentokoneen pudottamisessa jossa kuoli 298 siviiliä. Venäjä on myös käyttänyt joukkotuhoasetta salamurhayrityksessä EU:n jäsenmaan alueella jossa loukkaantui vakavasti 3 henkilöä ja 1 henkilö kuoli.

Suomi ei voi luottaa Venäjän rauhanomaisiin aikeisiin kun se kerta toisensa jälkeen on osoittanut miten häikäilemätön ja väkivaltainen hallinto sillä on. Suomi ei voi luottaa vain oman puolustuksemme turvaan vaan Nato olisi paras takuu turvallisuudesta. Siksi Keskustanuorten tulee edistää Nato Jäsenyyden hakemista.

Liittokokous ei yhdy aloitteeseen.

Keskustanuoret ei kannata Suomen liittymistä sotilasliitto Natoon. Keskustalla ja Keskustanuorilla on pitkä historia vakaan turvallisuuspolitiikan kannattajana. Sellaisen turvallisuuspolitiikan, joka suojelee pientä kansaamme parhaiten: pyrimme välttämään konflikteja. Avainasemassa on oma uskottava puolustus, diplomatia, hyvät suhteet muihin toimijoihin sekä vakauden ylläpito.

Keskustanuoret näkee myös monia ongelmia Natossa, kuten sen jäsenmaa Turkin heikentyneen ihmisoikeustilanteen ja epävakaan sisäisen poliittisen tilanteen, jotka sotivat länsimaista arvopohjaa vastaan. Myös Yhdysvaltojen muuttunut sisä- ja ulkopoliittinen linja herättävät huolta Naton mahdollisesta suunnasta, josta esimerkkinä voi pitää presidentti Trumpin aikomusta irrottaa Yhdysvallat keskimatkan ydinaseita säätelevästä INF-sopimuksesta. Nato-jäsenyys myös vaatisi Suomea nostamaan runsaasti puolustusbudjettiaan nykyisestä 1,23% osuudesta bruttokansantuotteesta (2018, Puolustusministeriö) Naton vaatimaan 2,0% osuuteen.

Keskustanuoret tuomitsee vahvasti Venäjän toimet Itä-Ukrainassa, kuten myös viimeaikaiset salamurhayritykset. Nämä ongelmat eivät kuitenkaan ratkea Suomen liittymisellä Natoon, joka voisi pahimmillaan kärjistä Itämeren turvallisuustilannetta. Keskustanuoret haluaa normalisoida suhteet Venäjän kanssa niin kansallisella-, kuin myös EU-tasolla, mikäli venäläiset joukot lopettavat

sodankäynnin Ukrainassa ja muut Minskin sopimuksen ehdot täytyvät. Suomen Nato-jäsenyys voisi vaikeuttaa maiden välisten kauppasuhteiden normalisoinnin saavuttamista. Keskustanuoret uskoo rauhan edistämiseen ja diplomatiaan ja sotilasliittoon kuulumisen voisi vetää meidät mukaan ei-haluttuihin konflikteihin.

Keskustanuoret pitää Suomelle Natoa parempana vaihtoehtona eurooppalaisen puolustusyhteistyön vahvistamista ja EU:n Lissabonin sopimuksen artikla 42 kehittämistä, joka takaa sen, että kriisin sattuessa emme jää yksin, vaan muut EU-maat ovat velvoitettuja antamaan meille apuaan.

Keskustanuoret luottaa vahvoihin ja hyvin varustettuihin Puolustusvoimiimme ja laajaan hyvin koulutettuun reserviimme, jotka molemmat ovat Euroopan parhaimmista ja takaavat vahvan kansallisen puolustuksemme tulevaisuuden.

50. Kymenlaakson Keskustanuoret: Turpeen käytöstä energiantuotannossa tulee luopua

Kymenlaakson Keskustanuoret vaativat Keskustanuria edistämään nopeaa turpeen poltosta luopumista. Keskustanuorten tulee vaatia luopumista samassa aikataulussa kivihiilen käytön lopettamisen kanssa. Turpeen käyttö tukipolttoaineena tulee sallia vain yhtä kauan muiden fossiilisten polttoaineiden käytön kanssa ja myös sen julkinen tukeminen taloudellisesti tulee lopettaa mahdollisimman nopeasti.

Turpeen poltto tuottaa tunnetusti kivihiiltäkin enemmän kasvihuonepäästöjä ja siihen liittyy muitakin kiistattomia ympäristöhaittoja. Turpeen polttamisen ilmastopäästöt ovat kasvaneet viime vuosina ja asia vaatii nopeaa korjausta. Kyse on myös järjestön ilmastopolitiikan johdonmukaisuudesta. Tämän käytännössä ei-uusiutuvan polttoaineen luopumisen aiheuttamat haasteet energiaomavaraisuudelle huomioidaan tekemällä luopuminen teollisuudelle selväksi mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Tämä antaa selkeän kannustavan viestin korvaavien energianlähteiden käyttöönottoon sekä lopettaa suunniteltujen turve investointien edistämisen.

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Keskustanuoret haluaa lopettaa turpeen polttamisen. Ilmastomuutosta vastaan taisteltaessa on tärkeää luopua kaikista fossiilisista polttoaineista mahdollisimman nopeasti, myös turpeesta. Uusien turpeennostoalueiden käyttöönotto on keskeytettävä välittömästi. Turpeen käyttöä seospolttoaineena on harkittava tarkkaan ja sitä tulee välttää aina kun on mahdollista käyttää vähäpäästöisempiä vaihtoehtoja.

Turve on tuonut paljon työtä ja hyvinvointia maaseudulle. Uskomme, että uusiutuva energiantuotanto, biotalous ja cleantech työllistävät jatkossa myös maaseudulla eikä turvetuotannon loppumisesta aiheudu vakavia ongelmia isoille turvetuotantomaakunnille.

51. Helsingin Keskustanuoret: Ohjaamoihin matalan kynnyksen mielenterveyspalveluita

Helsingin Keskustanuoret esittää, että matalan kynnyksen mielenterveyspalvelut tulee vakiinnuttaa Ohjaamoissa. Nuoret kaipaavat matalan kynnyksen mielenterveyspalveluita ja Ohjaamot pystyvät tarjoamaan mielenterveyspalveluita tutussa paikassa. Helsingin Keskustanuoret näkee, että pääsy mielenterveyteen erikoistuneen sairaanhoitajan tai psykologin vastaanotolle Ohjaamoissa kehittää Ohjaamoiden toimintaa oikeaan suuntaan sekä lisää mielenterveyspalveluiden saatavuutta.

Nuoren vieraillessa Ohjaamossa, on henkilökunnan helppo vinkata sairaanhoitajan/psykologin vastaanotosta, mikäli näkee tälle tarvetta. Ohjaamoissa nuori saadaan heti avun piiriin, eikä häntä tarvitse ohjata heti muualle. Matalan kynnyksen mielenterveyspalveluiden tarjoaminen on laajennettava Ohjaamoihin.

Ohjaamoita on noin 50 ympäri Suomea ja niiden tehtäviin kuuluu tarjota apua mitä moninaisimpiin nuoria askarruttaviin asioihin. Ohjaamoissa autetaan vaikkapa koulutusvalintoihin, työelämään tai vapaa-aikaan liittyvissä asioissa. Ohjaamoista saa moniammatillista matalan kynnyksen apua, tämä voi konkreettisesti tarkoittaa esimerkiksi töiden etsimistä yhdessä tai asumistukihakemuksen täyttämistä.

Ohjaamoissa käynnissä oleva Onni-hanke pyrkii tutkimaan miten ja millaisin keinoin psykososiaalisen tuen lisääminen Ohjaamoihin auttaisi kokonaisvaltaisemmin nuoria. Ohjaamoiden toiminnan vakiinnuttaminen on ollut yksi hallituksen kärkihankkeisiin kuuluvista toimenpiteistä, luontevana jatkumona on hyvä kehittää onnistunutta konseptia eteenpäin.

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Mielenterveys sekä niihin liittyvien palveluiden saatavuus on viimeisen vuoden aikana puhututtanut valtakunnallisesti todella paljon. Keskustanuoret kannattaa matalan kynnyksen mielenterveyspalveluiden saattamista Ohjaamojen toimintaan mukaan.

Keskustanuoret näkee, että Ohjaamoiden avulla pystytään nyt jo kattamaan laajasti monien palvelujen saatavuus saman katon alta, joten mielenterveyspalvelujen mukaan saattaminen koetaan ainoastaan positiivisena kehityskulkuna. Keskustanuoret uskoo, että tämä tulee helpottamaan alueellisesti suoraan kunnan terveystakesuksista saatavien mielenterveyspalveluiden jonoja.

Lisäksi Keskustanuoret kannattaa varhaisen puuttumisen mallia mielenterveyspalveluissa, jota Ohjaamot voivat tarjota moninaisella ammattilaisten kirjolla ohjaamalla suoraan apua tarvitseva nuori oikean ammattilaisen luo.

52. Helsingin Keskustanuoret: Suomen päästöt kuriin ruokatottumuksia muuttamalla

Ilmastonmuutos on pitkällä tähtäimellä ihmiskunnan ja Suomen suurin haaste. Vastuullisen kestävästi ja ylisukupolvisesti ajattelevan puolueen on tunnustettava tämä tosiasia. Ilmaston lämpenemisen rajoittaminen 1,5 asteeseen vaatii runsaasti uusia toimenpiteitä ripeällä aikataululla. Ilmastonmuutoksen torjumisen on oltava yhteiskuntamme tehtävälistan kärjessä. Keskustan tulee valjastaa voimansa ruoantuotannon ilmastorasitusta vähentämiseen.

Ruoantuotanto aiheuttaa noin viidesosan kaikista ihmisen aikaansaamista ilmastovaikutuksista. Erityisesti lihantuotanto synnyttää leijonanosan kaikesta ruoantuotannosta syntyvästä ilmastorasituksesta. Lisäksi ruoan kuljettaminen pitkiä matkoja ympäri maailmaa aiheuttaa vielä lisää ilmastorasitusta. Siksi myös ilmastonäkökulmasta olisi suosittava lähellä tuotettua ruokaa. On järjetöntä, että esimerkiksi lihaa ja hedelmiä lennätetään lentokoneella maailman nurkalta toiselle. Ilmastonmuutoksen ehkäisyssä ja päästöjen vähentämisessä ei voida sivuuttaa ruoantuotantoa. Esimerkiksi keskustalaisten ministereiden valmistelemassa hallituksen ruokapoliittisessa ohjelmassa ruoan ilmastovaikutuksista ei mainita kuin muutamalla sanalla.

Helsingin Keskustanuoret ehdottaa, että julkisissa ruokahankinnoissa on otettava käyttöön ilmastokriteerit, joiden tulee ohjata esimerkiksi kuntien tekemiä ruokahankintoja. Esimerkiksi kouluruokailun ajatuksena on taata jokaiselle lapselle terveellinen ja ravitseva ateria sekä opettaa terveitä ruokatottumuksia, ruokailutapoja ja suomalaista ruokakulttuuria. Jos julkisissa laitoksissa pystytään laajemmin siirtymään kasvis- ja vegaanisen ruoan käyttöön, pystytään luomaan kasvavat markkinat ilmastoystävälliselle ruoalle. Terveellisen, ilmastoystävällisen ruoan tarjoaminen nuorille sukupolville on tärkeä osa koulujen kasvatustehtävää ja keino mahdollistaa turvallinen kasvuympäristö myös tuleville sukupolville. Siksi myös kouluissa on mahdollisesti jopa opetussuunnitelmiin lisätä ruoan kulutustottumuksiin liittyvän ympäristötietoisuuden vahvistamista.

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Suurin haaste ruokien ilmastokriteereiden arvioinnille on se, että täsmällisten mittarien asettaminen ruokien päästöarvioinnille on vaikeaa. Loppu- ja välituotteiden muodostama ketju tuotantoprosessissa on niin pitkä, että ilmastokriteerien asettaminen vaatii paljon tietoa eri ruoantuotannon vaiheista. Ruoantuotannon päästöjen arvioinnin osalta keskeinen kysymys on, tullaanko ruoantuotannon päästöjä arvioimaan tuotannosta aiheutuvien kokonaispäästöjen vaiko vain tuotettua yksikköä kohti laskettujen päästöjen perusteella. Liittokokous ymmärtää huolen liiasta lihansyönnistä. Kannatamme ruoan turhan kuljettamisen vähentämistä ja kotimaisen, lähellä tuotetun ruoan suosimista!

53. Helsingin Keskustanuoret: Lisää seuratukea

Harrastustoiminta on usein kallista perheille. Urheiluseurojen rahoitus koostuu pääasiassa kuntien antamasta tuesta, jäsenmaksuista ja osallistumismaksuista ja kisatuotoista. Lajiliitot tukevat urheiluseuroja omien päätöstensä mukaan.

Opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää vuodelle 2019 4 miljoonaa euroa seuratoiminnan kehittämistukea. Kyseisen kehittämistuen hakeminen on kuitenkin vaikeaa ja byrokraattista. Arkinen seuratyö on hyvin aikaa vievää ja sitä tehdään erittäin suurelta osin vapaaehtois pohjalta, siksi seuratuon hakemisen tulisi olla helpompaa ja vähemmän byrokraattista. Valtion tulisi nostaa jaettavan seuratuon määrää, sekä helpottaa tuen hakemista. Yhdellä hakemuksella tulisi voida saada tukea useammaksi kuin kahdeksi vuodeksi kerralla.

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Seuratoiminta on tärkeässä roolissa lasten ja nuorten harrastusten mahdollistajana. Lisäpanostukset seurojen kehittämisen tukemiseen ovat aina tervetulleita, erityisesti kun seurojen aktiivitoimijat käyttävät vapaa-aikaansa seurojen hyväksi.

Seuratoiminnan kehittämistuen vastikkeellisuus on ymmärrettävää, koska tuen jakaa suoraan Opetus- ja kulttuuriministeriö.

54. Helsingin Keskustanuoret: Kestävän kehityksen tuoteleima

Eettisten valintojen tekeminen on usein kuluttajille vaikeaa. Vaikka moni pyrkii tekemään tietoisia kulutus päätöksiä, yksittäisestä tuotteesta on usein vaikeaa löytää tarpeeksi tietoa ainakaan pelkän pakkauksen perusteella.

Tarvitaan maailmanlaajuinen, YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin perustuva eettisyysasteikko, joka helpottaa ostopäätösten tekemistä. Asteikon pohjana tulee olla asiantuntijoiden luoma arviointijärjestelmä, joka arvioi sekä yritystä että tuotteen valmistusmaata. Kaiken taustamateriaalin ja arviointikriteerien tulee olla julkisia.

Kuluttajalle asteikon tulee olla helppokäyttöinen. Pakkauksissa voisi olla näkyvillä pisteytys, mutta laajempaa tietoa olisi saatavilla mobiilisovelluksesta. Järjestelmä antaisi kuluttajille mahdollisuuden tehdä eettisempiä ostopäätöksiä. Yrityksiä se kannustaisi parantamaan tuotantoprosessejaan ja eri maita kohentamaan olosuhteitaan, esimerkiksi ympäristölainsäädäntöä ja ihmisoikeustilannetta.

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Keskustanuoret pitää kestävän kehityksen tuoteleimaa loistavana konkreettisena keinona kuluttajalle seurata omien ostopäätöstensä ympäristövaikutuksia. Tämä kannustaa kuluttajia

ostamaan ekologisemmin ja tuottajia kehittämään toimintaansa ympäristöystävällisemmäksi. Leima voisikin saada tuottajat kilpailemaan keskenään jatkossa myös ekologisuuden saralla.

55. Helsingin Keskustanuoret: Opiskelijoiden rahallista toimeentuloa parannettava

Suomessa moni opiskelija elää köyhyysrajan alapuolella. Asumiskulut ovat suuret ja moni joutuu elämään erittäin niukasti tullakseen toimeen. Tilanne on huolestuttava ja siihen on puututtava.

Opiskeluun kannustaminen ja siinä menestyminen on ollut pitkään tärkeä arvo suomalaisille. Suomi tunnetaan kansainvälisesti loistavana maana opiskella. Suomen tulee pitää näitä tärkeitä arvoja yllä tukemalla opiskelijoita.

Hallitus on leikannut opintotukea reilusti. Toisaalta opiskelijoiden siirtäminen yleisen asumistuen piiriin on onnistuneesti kohottanut monen opiskelijan asemaa. Vuokra-asuntojen hinnat ovat etenkin suurissa kaupungeissa korkeat. Suomen ylioppilaskuntien liiton mukaan vuokranmaksun jälkeen opiskelijalle jää käteen noin 100-170 euroa.

Helsingin Keskustanuoret esittää, että opintotukea pitää korottaa. Lisäksi Kelan ateriatuen tulee kattaa kaksi ateriaa päivässä, jolloin opiskelijat pääsisivät syömään edullista ja terveellistä ruokaa esimerkiksi lounaalla ja myöhemmin iltapäivällä.

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Keskustanuoret vaatii opintotuen korottamista hallitusneuvotteluissa, mutta jatkossa perustulon on korvattava myös opintotukijärjestelmät.

Opiskelijabarometri osoittaa noin joka neljännen korkea-asteen opiskelijan elävän alle 500” kuukausituloilla. Keskustanuoret esittävät täysimittaisen perustulon ulottamista myös opiskelijoihin. Itsensä sivistäminen on yhteiskunnan näkökulmasta huomattavasti hyödyllisempää toimintaa kuin passiivisuuteen vajoaminen, minkä takia olisi epäloogista jättää opiskelijat muuta väestöä pienemmälle sosiaaliturvalle

56. Keski-Pohjanmaan Keskustanuoret: Maa- tai kalliolämpö pakolliseksi uusille asuinalueille

Tarvitsemme uusia ja tehokkaampia ratkaisuja torjuaksemme ilmastonmuutosta, sillä nykyiset toimet eivät ole riittäviä lämpenemisen pysäyttämiseen. Suomen osalta yksi suurimmista energiankulutuseristä on kotitalouksien lämmitys. Suomalaiset kotitaloudet lämpenevätkin vielä pitkälti vanhanaikaisilla energiaratkaisuilla, jotka kuormittavat ympäristöämme ja kiihdyttävät ilmaston lämpenemistä. Näin ei voi jatkua.

Keski-Pohjanmaan Keskustanuoret esittävät, että uusille asuinalueille on rakennettava joko maa- tai kalliolämpö. Kyseiset lämmitysmuodot ovat huomattavasti ympäristöystävällisempiä kuin nykyiset ja myös kohtuullisen edullisia. Siirtymällä näihin lämmitysmuotoihin saisimme vähennettyä fossiilisten luonnonvarojen käyttöä energiantuotannossa ja samalla laskettua prosessissa syntyvien kasvihuonekaasujen määrää. Esitämme, että uusille asuinalueille tulisi pakolliseksi rakentaa edellä mainitun kaltainen yhteinen lämmitysverkko kaikille sen alueelle rakennettaville kotitalouksille. Asuinalueet saavat valita kuitenkin itselleen ja maaperälleen sopivamman lämmitysmuodon maa- ja kalliolämmön väliltä.

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Maa- ja kalliolämpö ovat vähäpäästöisiä uusiutuvan energian muotoja. Keskustanuoret pitää maa- ja kalliolämpöä erittäin hyvinä ja tehokkaina ratkaisuinä. Lämpöpumppujen sähkö on tuotettava muilla kuin fossiililla polttoaineilla.

57. Keski-Pohjanmaan Keskustanuoret: Varaamattomien puutakkojen rakentaminen kiellättävä

Me suomalaiset rakastamme puun polttamista ja erityisesti takkatulta. Onhan sen ääressä ajan viettäminen viihtyisää ja mikä olisikaan rentouttavampaa, kuin istuskella takkatulen lämmöstä nauttien? Tämän vuoksi ei olekaan ihme, että suomalaisilla on runsaasti takkoja niin kotitalouksissa, kuin kesämökeillä.

Tähän liittyy kuitenkin suuri ongelma, sillä valitettavan suuri osa näistä takoista on varaamattomia puutakkoja. Ongelma syntyykin siinä, kun varaamattomassa takassa poltetun puun tuottama lämpö joutuu suureksi osaksi hukkaan, sen karatessa poltettaessa ilmakehään. Tällöin vapautamme puun varastoiman hiilen ilmakehään, valjastamatta prosessissa syntyvää energiaa. Tämä on mielestämme luonnonvarojen haaskausta.

Tämän vuoksi Keski-Pohjanmaan Keskustanuoret esittävät, että varaamattomien takkojen rakentaminen kielletään ja jatkossa rakennettaisiin pelkästään lämpöä varaavia takkoja, sillä ne varastoivat puun poltossa syntyvää lämpöä ja tällöin myös vähentävät muun lämmityksen määrän tarvetta. Tällöin emme myöskään hukkaisi puun poltossa syntyvää energiaa, vaan saisimme sen tehokkaasti hyödynnettyä. Tästä kiittää niin ympäristö kuin lämmityskustannukset.

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Keskustanuoret näkee tärkeänä aloitteen tuomat ympäristöhyödyt. Valtakunnallisesti on puhuttu laajasti niin sanotusti pienistä teoista joilla jokainen voi vaikuttaa positiivisesti ympäristöönsä. Varaamattomien takkojen kieltäminen on ehdottomasti tällainen ekoteko. Keskustanuoret kannustaa kaikkia hyggeilemään varaavan takan takkatulen loimussa ja ottamaan näin lämmityshetkestä kaiken hyödyn irti.

58. Keski-Pohjanmaan Keskustanuoret: Öljyntorjuntakapasiteettia nostettava maailman vesillä

Viime aikaisissa uutisissa on valitettavan usein esiintynyt pienemmän ja suuremman luokan öljyvahinkoja tai jopa öljykatastrofeja. Öljyä on päässyt vesistöihin niin täällä Suomessa, kuin maailman valtamerilläkin. Jokaisessa näissä tilanteissa on kuitenkin ollut yksi sama yhdistävä tekijä, öljyn keräämiseen soveltuvaa laitteistoa on ollut valitettavasti liian vähän. Öljyntorjuntakapasiteetin puuttuminen on johtanut pitkiin ja hitaisiin öljynkeräysprosesseihin ja suuriin ympäristövahinkoihin. Tämä johtuu öljyntorjuntakaluston vähäisyydestä, vanhanaikaisuudesta ja tehottomuudesta.

Keski-Pohjanmaan Keskustanuoret esittävätkin, että öljyntorjuntakapasiteettia on nostettava ja kehitettävä niin Suomessa, kuin myös kansainvälisesti. Meillä täytyy olla kyky onnettomuuksien sattuessa kerätä ja saada talteen veteen joutunut öljy. Meidän vastuumme on pitää ympäristöstämme huolta ja öljyntorjunta on ehdottomasti tärkeä osa tätä työtä.

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Keskustanuoret kokee, että öljyntorjuntaan täytyy panostaa jatkossa enemmän niin maailman-, kuin myös Suomen vesistöillä, sillä nykyinen kalusto ja resurssit eivät riitä tarpeeksi tehokkaaseen ja nopeaan öljyntorjuntaan, mistä voi koitua ympäristölle suuria ja jopa peruuttamattomia vahinkoja. Keskustanuoret yhtyy aloitteen mukaisesti myös öljyntorjunnan tehostamiseen vaadittavan kaluston kehittämiseen ja uusien tehokkaampien öljyntorjuntatapojen löytämiseen. On meidän kaikkien vastuu ja velvollisuus suojella vesistöjämme ja ympäristöämme.

59. Keski-Pohjanmaan Keskustanuoret: Maakunnille verotusoikeus budjettimallin rinnalle

Suomessa on tällä hetkellä tekeillä historiallinen uudistus, jossa maahan luodaan hallinnon kolmatta tasoa eli maakuntia. Itsenäiset maakunnat, joiden johtajina toimivat demokraattisesti valitut paikallispoliitikot, ovat aina olleet osa visiota, jossa suomalainen aluepolitiikka on vahvaa ja elinvoimaista. Mutta ovatko maakunnat, joiden rahoitus tulee valtiovarainministeriön kautta, todella itsenäisiä?

Maakuntien rahoitus tapahtuu nykyisten suunnitelmien mukaan budjettimallilla, jossa valtiovarainministeriö budjetoit jokaiselle maakunnalle tietyn kokoisen rahasumman valtion kassasta. Tämä kehitys on huolestuttavaa maakuntien itsemääräämisoikeuden sekä aluekehittämisen kannalta. Ilman omaa kykyä vaikuttaa maakunnan taloudelliseen tilanteeseen syntyy asetelma, jossa etenkin suurilla maakunnilla ei ole niin isoja paineita säilyttää talouttaan tasapainossa. Kun pienen maakunnan talous heikkenee, maakunta liitetään toiseen maakuntaan, mutta kun iso maakunta kohtelee talouttaan huonosti niin maakuntaliitos ei ole mahdollinen. Tämä luo selvästi epätasa-arvoisen tilanteen maakuntien välille.

Maakunnille tulee luoda verotusoikeus, joka mahdollistaa sen, että esimerkiksi 20% maakunnan tuloista koostuu aluekohtaisesta maakunnallisverosta. Maakunta saa itse päättää omasta veroprosentistaan ja sen avulla voi hallita omaa talouskehitystään.

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Maakunnan aito itsehallinto edellyttää verotusoikeutta. Keskustanuorten mielestä seuraavan hallituksen tulee antaa maakunnille verotusoikeus. Verottamismahdollisuus toisi maakunnalle myös kannusteen pitää omasta taloudestaan huolta. Niin kauan kuin maakunta saa valtionrahoitusta, on valtiolla myös alueeseen merkittävää ohjausvaltaa. Keskustanuoret näkee, että jonkinlainen hybridimalli valtion rahoituksesta ja verotusoikeudesta olisi toimiva malli maakuntauudistuksen aluksi.

60. Keski-Pohjanmaan Keskustanuoret: Älylaitteiden vaikutusta lasten kehitykseen tutkittava enemmän

Kaikenikäisten lasten lisääntynyt älypuhelinien käyttö, niin koulussa kuin vapaa-ajallakin, on herättänyt keskustelua sen mahdollisesti aiheuttamista haittavaikutuksista muun muassa lapsen oppimiskykyyn sekä vuorovaikutustaitojen kehittymiseen. Kännyköiden jatkuvan käytön epäillään olevan kytköksissä ainakin keskittymisvaikeuksiin ja levottomuuteen oppitunneilla sekä fyysisen aktiivisuuden vähentymiseen välitunneilla. Useat ala-asteet ovat kieltäneet kännyköiden käytön muussa kuin opetusmielessä, ja mielestämme älypuhelinien käytön rajoittamisen yhteyttä muun muassa koulumenestykseen on tutkittava lisää, sekä mahdollisiin tutkimustuloksiin vastattava, jotta lasten oppimisen taso säilyisi hyvänä koko maassa. Myönnämme, että teknologia, kuten älylaitteet, on nykyaikaa ja tulevaisuutta, eikä sitä itsessään tulisi nähdä pahana asiana, emmekä koe, että teknisten laitteiden käyttöä opetustarkoituksessa olisi rajattava. Päinvastoin niiden tuomat mahdollisuudet on uskallettava tuoda opetukseen mukaan, kuitenkin niin, että laitteiden vaikutukset lapsen kehitykseen on tutkittu huolella.

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Keskustanuoret yhtyy huoleen älylaitteiden mahdollisista haittavaikutuksista lapsiin, sekä nuoriin ja pitää tärkeänä, että älylaitteiden vaikutusta esimerkiksi lasten oppimiskykyyn tutkittaisiin tarkemmin. On tärkeää, etteivät lapset altistu älylaitteiden aiheuttamille haitoille liikaa. On tärkeää löytää sopiva raja liiallisen ja kohtuullisen älylaitteiden käytön välille, sillä älylaitteet voivat aiheuttaa riippuvuutta niin lasten, nuorten kuin aikuistenkin parissa.

Muistutamme kuitenkin, että älylaitteiden käyttö opetusmielessä on tärkeää, sillä tulevaisuuden teknologian murros vaatii älylaitteiden hyödyntämistä ja oppimista käyttäen niitä. Esimerkiksi koodauksen opetteleminen jo peruskoulussa avaisi paljon mahdollisuuksia suomalaisille lapsille ja nuorille tulevaisuuden työelämässä.

61. Varsinais-Suomen Keskustanuoret: BKT:n rinnalle vahvemmin HDI

Nykyinen jatkuvan talouskasvun yhteiskunnallinen ajattelumalli perustuu BKT:hen. Kuitenkin BKT ei varsinaisesti kerro yhteiskunnallisista oloista vaan reaalityaloudesta. Siksi olisi tärkeää nostaa keskusteluun ja julkisuuteen mittareita jotka kiinnittävät huomion yhteiskunnan sosiaalisiin ja yhteiskunnallisiin oloihin talouslukujen lisäksi.

HDI eli Human Development Index ottaa huomioon muitakin osa-alueita kuin yksinomaan taloudellisen kasvun. HDI:n roolia korostamalla BKT:n rinnalle voitaisiin ehkä nostaa agendalle yrittämisen sosiaaliset ja yhteiskunnalliset vaikutukset.

Varsinais-Suomen Keskustanuoret esittää, että BKT:n rinnalla on useimmiten käytettävä HDI-indeksiä verrattaessa eri maiden kehitystä.

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

BKT on hyvin ongelmallinen hyvinvoinnin mittari. Se ei ota huomioon harmaata taloutta, se ei näe kotityön arvoa, sen mielestä finanssinallejen tileillä makaavat miljardi euroa tuottavat yhtä paljon hyvää kuin se, että 3333 perhettä voisivat samalla rahalla muuttaa asumaan omakotitaloon. Se ei myöskään sisällä tarkkaa arviota julkisen sektorin tuottamasta arvonnalisästä ja julkishyödykkeistä (esim. päivähoito, maanpuolustus, luonnonsuojelualueet ja kansallispuistot) tai huomioida eroja valtioiden välisessä ostovoimassa.

BKT ei myöskään mittaa onnellisuutta. Klassinen esimerkki BKT:n saamisesta kasvuun olisi vaikkapa liittotoimiston miesten vessan pöntön rikkominen. Huolimatta aiheuttamastaan mielipahasta, pöntön rikkominen ja siitä aiheutuva massiivinen vaihto-operaatio, mediahuomio ja syyllisten etsiminen toisi töitä pönttöjen valmistajalle, putkimiehelle, jätehuollolle sekä Juuri-lehden päätoimittajalle. BKT nousisi!

On kuitenkin hyvä muistaa, että jokainen indeksi on täynnä arvovalintoja. Liittokokous heittääkin ilmaan retorisen kysymyksen: millaisen indeksin me haluaisimme kehittää hyvinvointimme mittariksi?

62. Varsinais-Suomen Keskustanuoret: VT 9 kärkiteemojen joukkoon Keskustanuorten ja Suomen Keskustan liikennepolitiikassa

Valtatie 9 (Turku-Tampere-Jyväskylä-Kuopio-Joensuu-Niirala) on yhtenäisenä, itä-länsisuuntaisena yhteysvälinä merkittävä ja Suomen kattavin poikittaisväylä Skandinavian ja Venäjän välillä. Tie ja sitä myötäilevä rautatie yhdistää viisi vahvaa kasvukeskusta ja yliopistokaupunkia. Tien vaikutusalueella asuu yli miljoona ihmistä, ja merkittävä osa Suomen kansantuotteesta muodostuu tällä vyöhykkeellä. Myös metsäklusterin suurinvestoinnit Kuopioon ja Äänekoskelle lisäävät osaltaan ysväylän tarvetta. Turun satamaan sisämaasta suuntautuva raskas liikenne on elinkeinoelämän kannalta tärkeää. Ysväylä edustaa kaikilla mittareilla neljänestä Suomen kansantalouden vaikutusalueesta.

Tiellä on valtavat liikennemäärät paitsi aktiivisena työpaikkaliikenteenä Varsinais-Suomen päässä lähellä Turkuja, myös teollisuuden ja matkailun kannalta koko pituudeltaan. Tieturvallisuuden, ajettavuuden ja liikenteen sujuvuuden kannalta olisikin ensiarvoisen tärkeää, että VT 9 nostettaisiin yhdeksi tärkeimmistä valtakunnallisista hankkeista Keskustan ja keskustanuorten ohjelmissa. Kyseessä ei ole yksittäisen alueen tai maakunnan hanke, vaan valtakunnallisesti ja kansainvälisesti merkittävä väylä idän ja lännen, Euroopan ja Venäjän välillä ja se on merkittävä etelän kasvukolmion kannalta. Varsinais-Suomen keskustanuorten mielestä keskustanuorten tulisi nostaa VT 9 ja sen merkitys vahvemmin esille tulevissa liikennelinjauksissaan ja ottaa tavoitteeksi

väylän rahoituksen lisääminen ja tien parantaminen esimerkiksi nelikaistaistamisen muodossa.

Liittokokous ei yhdy aloitteeseen.

Kuten aloitevastauksessa numero 3 todetaan, Keskustanuoret haluavat koko Suomen tieverkon kuntoon. Sen toteuttaminen vaatii uudenlaisia rahoitusmalleja. Keskustanuoret tiedostaa VT 9 merkityksen alueille ja myös koko Suomelle. Liittokokous kuitenkin näkee VT 9 niin paikallisena kysymyksenä, ettei sitä ole syytä nostaa koko liiton tai ajaa puolueen kärkiteemaksi. Keskustanuoret on huolissaan koko Suomen tieverkon kunnosta.

63. Varsinais-Suomen Keskustanuoret: Opetussuunnitelma ajan tasalle Ë taloustiede ja filosofia peruskouluun

Varsinais-Suomen Keskustanuoret esittävät, että taloustiede ja filosofia pitää ottaa vahvemmin osaksi opetussuunnitelmaa joko omien oppiaineiden kautta, tai integroituna johonkin jo olemassa olevaan oppiaineeseen.

Peruskoulun tulee olla yleissivistävä. Kun maailma ympärillä kehittyä ja monimutkaistuu, opetussuunnitelman tulee seurata perässä. Yhä useammin jo hyvinkin nuoren tulee osata ajatella henkilökohtaisen taloutensa asioita, kuten lainanottoa. Ensimmäiset opintolainat saatetaan hakea jo toisella asteella. Puhutaan paljon pikavippien nuorille aiheuttamasta velkakierteestä ja ongelmaa yritetään ratkoa alan yrityksiä ja mainontaa kaitsea. Varsinais-Suomen keskustanuorten mielestä päättäjäien tulee katsoa peiliin ja miettiä: olemmeko antaneet nuorillemme riittävät valmiudet arvioida itse mikä on kannattava sopimus ja mikä ei? Annammeko nuorille riittävät eväät pärjätä yhteiskunnassa?

Yhteiskuntaopin tunnilla saatetaan kasata kuvitteellisia osakesalkkuja, mutta henkilökohtaisen taloudenpidon periaatteet jäävät keskustelematta. Yhä useamman nuoren tulee osata myös sopimusoikeuden ja työlainsäädännön perusperiaatteita. Vuokrasopimuksista, työsopimuksista ja näihin liittyvistä keskeisistä oikeuksista ja vastuista tulisi puhua jo peruskoulussa. Ne tulevat eteen monilla heti 9. luokan jälkeen.

Varsinais-Suomen Keskustanuoret ovat huolestuneina seuranneet yhteiskunnallisen keskustelun polarisoitumista. Yhä lokeroidutaan, jakauduttaan ja empatia on hakusessa. Tämän vuoksi esitämme, että myös filosofian opetukseen, nimenomaan etiikan ja moraalin osalta tulisi paneutua entistä enemmän jo peruskoulussa. Keskustella erilaisista elämäkatsomuksista ja pohtia perustavanlaatuisia moraalikysymyksiä jotta toisen ihmisen asemaan asettuminen olisi helpompaa. Tämä on nyt jo osana elämäkatsomustietoa ja uskontoa, mutta Varsinais-Suomen Keskustanuoret näkevät sen vaativan erityistä huomiota ja erityisesti uskonnonopetuksen fokusointia pois uskonnoista, kohti ihmisten ymmärtämistä ja etiikan kysymyksiä.

Varsinais-Suomen keskustanuorten mielestä on pedagogian alan ammattilaisten tehtävä arvioida vaativatko taloustiede ja filosofia omat oppiaineensa, vai voidaanko ne integroida osaksi

yhteiskuntaoppia ja uskontoa. Kuitenkin on selvää, että niiden osuutta opetussuunnitelmassa on lisättävä.

Liittokokous ei yhdy aloitteeseen.

Keskustanuorten mielestä opetussuunnitelman uudistamisen tulee lähtökohtaisesti tapahtua pedagogiikan ammattilaisten toimesta. Vastikään uudistettua opetussuunnitelmaa ei ole järkeä lähteä uudistamaan näin nopeasti.

Nykytrendin mukaisesti kouluissa tulisi pyrkiä laajoihin opintokokonaisuuksiin, eikä yksittäisiin uusiin oppiaineisiin. Lisäksi tuntikehykset ovat jo nyt todella tiukat. Uusien oppiaineiden lisääminen tarkoittaisi sitä, että se olisi joltain muulta aineelta pois.

Aloitteen kuvaamia taitoja opetetaan jo nyt peruskoulussa ja ne on integroitu uskonnon ja yhteiskuntaopin opintokokonaisuuksiin. Etiikkaan pureudutaan tarkemmin ala-asteen loppupuolella ja taloustietoon yhteiskuntaopin tunneilla yläasteella. Tulee muistaa, että peruskoulun opettajilla on suuri valta toteuttaa oman osaamisensa mukaan näitä teemoja. Keskustanuoret luottaa suomalaisiin opettajiin, he ovat maailman parhaita työssään.

Joissakin kouluissa tarjotaan jo nyt valinnaisena aineena taloustieteen kursseja. Keskustanuoret yhtyy aloitteen huoleen siitä, että nuorten talousosaaminen ei ole tarpeeksi korkealla tasolla. Tähän huoleen on tartuttava esimerkiksi kouluttamalla opettajia talousosaamisen saralla ja tuomalla kouluihin myös vierailuvia talousosaajia kertomaan kokemuksistaan.

64. Pohjois-Karjalan Keskustanuoret: EU-jäsenmaiden tehtävä yhteisiä materiaalihankintoja puolustuksen saralla

Pohjois-Karjalan Keskustanuorten kannattavat Euroopan unionin syvenevää puolustusyhteistyötä. Kyse on rauhan ja vakauden politiikasta, joka on jatkoa Euroopan unionin menestystarinalle, maailman suurimmalle rauhanprojektille.

Siksi halukkaiden EU-jäsenmaiden on lähdettävä tekemään yhteisiä puolustushankintoja. Yhteiset materiaalihankinnat vahvistavat sidettä yhteiset arvot jakavien EU-jäsenmaiden kesken ja tuovat taloudellisia hyötyjä. Sen lisäksi yhteensopiva kalusto ja muu materiaali edistävät jäsenmaiden välisten yhteisten sotaharjoitusten järjestämistä. EU-jäsenmaiden on tehtävä yhteisiä hankintoja esimerkiksi sotilasvaatetuksen kohdalla.

Yhdysvallat on korostanut, että eurooppalaisten Nato-maiden on kannettava suurempi vastuu oman maanosansa puolustuksesta. Pohjois-Karjalan Keskustanuorten mielestä oikea ratkaisu on nyt vahvistaa EU-jäsenmaiden puolustusyhteistyötä. Aidosti eurooppalaisena yhteistyöprojektina Euroopan unioni pystyy tekemään nykyistä enemmän puolustuksen saralla.

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Keskustanuoret kannattaa EU:n syvempää puolustusyhteistyötä ja sitä kautta myös yhteisiä materiaalihankintoja. Hankkimalla isompia eriä materiaalia Puolustusvoimat voi saada yhteensopivuuden lisäksi myös säästöjä. Materiaaliyhteistyö on konkreettinen tapa edistää EU-jäsenmaiden välistä yhteistyötä. Keskustanuoret pitää kuitenkin tärkeänä myös pelkästään omista lähtökohdista tehtäviä puolustushankintoja. Esimerkiksi hävittäjiä valittaessa ei ole tarvetta miettiä yhteishankintoja.

65. Pohjois-Savon Keskustanuoret: Suomalaisten lihankulutusta vähennettävä

Suomalaisten lihankulutus on kasvanut viime vuosina, osittain johtuen broilerin ja muun siipikarjan lihankulutuksen kasvusta. Punaisen lihan kulutus on pysynyt kutakuinkin samana. Ruoantuotanto ja -kulutus aiheuttavat reilun viidenneksen kulutuksemme ilmastovaikutuksista eli hiilijalanjäljestä (LUKE). Vain asuminen kuormittaa ilmastoa ruoankulutusta enemmän.

Pohjois-Savon keskustanuoret esittääkin, että Suomen Keskustanuoret tarttuu ilmastotalkoiisiin myös ruokalautasilta käsin. Valintamme niin suomalaisen lähiruoan kuin ulkomailta tuodun ruoan välillä on merkittävä. Pohjois-Savon keskustanuoret toivoo Keskustanuorilta entistä kunnianhimoisempaa ruokapolitiikkaa ja esittää liittoa ottamaan tavoitteekseen lihankulutuksen pienentämisen puoleen vuoden 2018 tasosta vuoteen 2025 mennessä. Suomalainen kasvisruoka tarjoaa lihan tilalle niin terveellisen kuin ympäristöystävällisemmän vaihtoehdon.

Liittokokous ei yhdy aloitteeseen.

Keskustanuorten mielestä myös ruuan osalta tulee hiilijalanjälkeä pienentää. Suomalaisten lihan kulutus on 60 vuodessa kolminkertaistunut ja lihan kulutus on jatkanut kasvuaan näihin päiviin saakka.

Keskustanuorten mielestä suomalaiset syövät liikaa ulkomaista, huonommissa olosuhteissa tuotettua lihaa. Viidesosa Suomessa kulutetusta lihasta tulee ulkomailta. Kannatamme kotimaisen kasvisruoan lisäämistä lautaselle ulkomaisen lihan kustannuksella.

Emme kuitenkaan näe realistisena tavoiteena puolittaa lihankulutusta puolella vain seitsemässä vuodessa. Keskustanuorten Kohti Vihreää kasvua ohjelma toteaa, että oikeudenmukaisin keino lihan kysynnän vähentämiseen olisi tuottajahintojen nostaminen, mihin tulee pyrkiä kansainvälisin neuvotteluin. Tämä ei ole nopea tapa.

66. Lapin Keskustanuoret: Hirvenmetsästyksen pyyntilupia myönnettävä pienemmille metsästysalueille

Nykyinen metsästyslaki vaatii hirven pyyntiluvan saamiseen vähintään 1 000 hehtaarin yhtenäisen alueen, joka sopii hirven metsästykseseen ja jossa hakijalla on oikeus hirven metsästykseseen. Muilla pyyntiluvanvaraisilla hirvieläimillä yhtenäinen aluevaatimus on 500 hehtaaria.

Luvansaantiin vaadittava yhtenäinen 1000 hehtaarin alue voi olla vaikea saada kokoon etenkin uusille ja pienille metsästysseuroille. Suomessa metsänomistus painottuu vahvasti yksityismetsätalouteen, jossa maanomistajalla on oikeus päättää maittensa vuokraamisesta metsästyksen. Lisäksi metsätilojen pirstoutuminen voi vaikeuttaa yhtenäisen metsästysalueen saamista. Metsästysseurat voivat kuitenkin keskenään siirtää tai vuokrata metsästysmaita toisilleen, sekä sopia metsästämisestä toistensa alueilla, jolloin pyyntialueet laajenevat.

Lapin Keskustanuoret esittävät hirven pyyntiluvan saamiseen vaadittavan 1000 hehtaarin metsästysalueen pienentämistä. Sopiva koko voisi olla esimerkiksi 500 hehtaaria, jolloin metsästysalue olisi sama kaikilla hirvieläimillä.

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Metsän omistus on vuosien kuluessa pirstoutunut yhä enemmän ja enemmän ja nykyisen 1000 hehtaarin yhtenäisen alueen kasaan saaminen on hankala, kuten aloitteessakin ansiokkaasti todetaan. Keskustanuoret näkee hirvenmetsästyksen tulevaisuuden kannalta erittäin tarpeellisena aluevaatimuksen puolittamista 500 hehtaariin. Jo tällä hetkellä Suomen riistakeskus voi harkinnanvaraisesti poiketa pyyntilupaan liittyvästä aluevaatimuksesta, ja tämä mahdollisuus on säilytettävä myös tulevaisuudessa.

67. Lapin Keskustanuoret: Alueellistaminen keskiöön

Keskustanuorten on otettava vahvemmin kantaa alueellistamisen puolesta puhujana. Puolueemme juuret ja ideologia perustuu tasavahvaan Suomeen, joka on hajautettu yhteiskunta. Vahva maaseutu ja maakunnat tukevat suurten kaupunkien toimintaa. Vastakkainasettelun näiden välillä on loputtava. Nuorkeskustan tulee näyttää mallia tämän kahakan lopettamisessa ja olla edelläkävijä myös puolueeseen nähden.

Liittokokous yhtyy aloitteeseen.

Keskustanuorille ja Keskustalle alueellistaminen on tärkeä arvo, sillä uskomme, että paras tieto ja osaaminen löytyy mahdollisimman läheltä yksittäisiä ihmisiä - heidän omilta kotiseuduiltaan. Liiton poliittisen vaikuttamisen kärjet määritellään tästä vuodesta eteenpäin tavoiteohjelmassa, mistä kenttä pääsee äänestämään ensimmäistä kertaa tässä liittokokouksessa.

68. Lapin Keskustanuoret: Kevythenkilöautojen nopeusrajoitusta nostettava

Kevythenkilöautojen nopeusrajoituksen nosto 45 km/h:sta 60 km/h:n edesauttaisi liikenteen sujuvuutta. Ei ole mitään syytä tehdä suurempia tientukkoja hitaasti liikkuvilla autoilla. Maksiminopeuden nosto 60 km/h sujuvoittaa liikennettä huomattavasti maanteiden lisäksi etenkin taajama-alueella ja vähentää näin vaaratilanteita, kun ohittamistarve ei ole niin suuri.

Liittokokous ei yhdy aloitteeseen.

Aloitteen perustelu liikenteen sujuvoittamisesta ja vaaratilanteiden vähentämisestä nopeusrajoitusta nostamalla taajama-alueilla ontuu, sillä tieliikennelaissa säädettyjen liikennesääntöjen mukaisesti nopeusrajoitus taajama-alueella on 50 km/h. Usein tämä on taajamien keskustoissa laskettu aluerajoituksella vielä alemmas 40:een tai jopa 30 kilometriin tunnissa. Ohitustarve osaltaan lisää riskejä, mutta maantienopeuksissa 45 km/h kulkeva ajoneuvo on jouhevampi ohittaa kuin 60 km/h etenevä.